

2751

Ն. Ս. ԳՈԳՈՎԱԶ

ԹՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ

Յ Ե Վ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ւ

ՈՒՍՄԱՆ ՅԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

511(076)
7-84

ԳԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ • ԵԵՐԵՎԱՆ

1934

2751

2 SEP 2006

Բնագիրը բաշխարկված է ՌՍՖՖՀ2 լուսժողովմաստի կողմից 20 MAY 2010

511(076)

7-84

Ն. Ս. ՊՈՊՈՎԱ

պր

ԹՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ

ՅԵՎ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՈՒՍՄԱՆ ՅԵՐԿԵՐԻ ՏԱՐԻ

1006
29576
3119

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ 1984

23 JUL 2013

Պատ. խմբագիր՝ Արա Խաճիյան
Թարգմ. Ա. Շավարշյան
Լեզվ. խմբագիր Է Պետրոսյան
Տեխ. խմբագիր Ի Վենետ
Արտագրիչ՝ Գաբ. Հակոբյան

Դրամավրտ. № 4515 (թ.), հոսան. № 2946 պատկեր 669, արժեք 30,000

Հանձնված է արտատրամիտան Ց ապրիլի 1986 թ.

Արտատրամիտան ապրիլի 20 թվականի 1986 թ.

Պետական տպարան Երևան

ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ

ԲԱՆԱՎՈՐ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ՝ 1000-Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

1. Ի պրոցն ամառը պիտներեներին համբար ուղարկեց—հունիսին՝ 38, հուլիսին՝ 35 և օգոստոսին՝ 32 մարդ։ Ամառը քանի պիտներ ուղարկվեց համբար.

2. Մի արշավի մասնակցեց յերեք պիտներական ջուկատ, ընդամենը 136 մարդ։ Մի ջուկատում կար 48 պիտներ, իսկ մյուսում՝ 46։ Քանի պիտներ կար յերրորդ ջուկատում.

3. Մի ածվից քաղեցին 49 կգ կաղամբ, մյուսից՝ 48 կգ, յերրորդից՝ 51 կգ, իսկ չորրորդից՝ 52 կգ։ Այդ չորս ածուներից վերջին կաղամբ քաղեցին.

4. Քոլապտուզների ալգում հավաքեցին վայրի խաղող՝ 92 կգ, սև հաղարջ՝ 32 կգ, մնացածն էլ՝ կարմիր հաղարջ։ Ինչքան կարմիր հաղարջ հավաքեցին.

5.	41 + 28 + 19	85 - 29 - 35	37 + 48 + 63 + 52
	16 + 47 + 34	93 - 56	13 - 45 + 69 + 31 + 55
	26 + 58 + 74	137 - 65 - 47	189 - 26 - 19 - 40
	85 + 77 + 15	123 - 56 - 33	265 - 87 - 60 - 25

6. Գրքերի պալուսակն արժե 3 ռ. 55 կ., իսկ զրբչամանը՝ 39 կ.։ Պալուսակն ու զրչամանը միասին վերջուն արժեն.

7. Թղթին վճարեցին 49 կ., Թանաքին՝ 55 կ., սուրն-
ձին՝ 45 կ. և վրձինին՝ 19 կ., Վո՞րքան փող ծախսվեց:

8.	25+29	69+75	150+99	190+69
	31+59	89+43	240-89	299+50
	45+49	79+56	160+98	370+89
	28+69	99+67	250+79	499+70

9 Ուսման տարեկգրին դպրոց ուղարկեցին 95
խնդրագիրք, 38 այբբենարան և 147 ուրիշ գրքեր: Քանի
դիրք ուղարկվեց դպրոց:

10. Դպրոցական պիտույքներ գնելու համար դրպ-
րոցն ստացավ 315 ո., վորից 65 ո. տրվեց տետրակնե-
րի և 56 ո. Թանաքի ու կավճի: Վո՞րքան փող մնաց:

11.	93+75	112+57	45+89	132-58
	85+68	114+36	75+95	142-94
	76+84	121-45	86+48	151-76
	87+96	243-69	97+64	234-87

ԳՐԱՎՈՐ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ՝ 1000-Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

12. Առաջին հնգամյակի առաջին տարում պատրաստ-
վեց 548 շոգեքարշ: Հնգամյակի վերջին տարում պետք է
պատրաստվեք 277 շոգեքարշ ավելի: Պրանը գերակատար-
վեց 19-ով: Քանի շոգեքարշ պատրաստվեց հնգամյակի
վերջին տարում:

13. Առաջին հնգամյակի սկզբին Խորհրդալին Միու-
թյան մեջ գործում էր 68 հրահալոց, Անդրիայում՝ 288 ով
ավելի: Հնգամյակի վերջին հրահալոցների թիվը Խորհրդ-
դային Միության մեջ մեծացավ 34-ով, իսկ Անդրիա-
յում փոքրացավ 300-ով: Հնգամյակի վերջին վո՞րտեղ և
վո՞րքան ավելի հրահալոց էր գործում:

14.	438+249	260+175	355+248
	506+309	275+240	204+569
	864-436	352+163	197+309
	616-307	248+272	386+298

354-170	904-569
524-180	702-398
737-364	400-205
840-576	800-569

15.	138+X=295	X+181=356
	179+X=400	X+206=463
	267+X=520	X+124=378
	384+X=632	X+265=546
	384-X=129	X-230=167
	402-X=207	X-318=238
	538-X=380	X-442=365
	856-X=475	X-529=384

16. Մի փայտեր իրենց կոտլերատիվում ստացավ
34 մ կտորեղեն, վորից 16 մ 75 սմ՝ սպիտակեղեն, 8 մ
50 սմ՝ սատին և մնացածն էլ՝ վերարկվի ու հագուստի
համար: Վո՞րքան էր վերարկվի և հագուստի կտորը:

17. Բանվորուհին գնեց 3 կգ լվացքի սապոն: Մի
լվացքին գնաց 1 կգ 150 գ, իսկ մյուսին՝ 750 գ: Ինչ-
քան սապոն մնաց:

ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՄԻԱՆԻՇ ԹՎՈՎ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄԻԱՆԻՇ ԹՎԻ ՎՐԱ՝ 1000-Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

18. Կոլտնտես. ընդ. առաջին վեցորյակում պա-
հեստ հանձնեց 3 s 135 կգ հաճար և 1s 360 կգ վար-
աակ, յերկրորդ վեցորյակում՝ 4 անգամ ավելի հաճար և

2 s 280 կգ ավելի վարսակ: Այդ կորսնտեստեցյունը վորքան հացահատիկ հանձնե յերկու վեցորյակո մ:

19. Հավ կորսնտեստեցյան մի արում ունենցավ 225 աշխոր, վատը՝ 3 անգամ պակաս, իսկ լավագույն հորվա աշխոր՝ վատ կորսնտեստեցյանից 3 անգամ ավելի: Քանի աշխոր ունենցավ հարվածայի ք:

20. Կորսնտեստեցյան կազմակերպան տարին մի աշխորի համար վճարվում էր 40 կ. իսկ յերկու տարի հետո՝ 5 անգամ ավելի: Այդ վերին վարձատ ությամբ վորքան յե ավ կորսնտեստեցյանի ու նրա կնոջ յեկամուտը, յեթե առաջինն ունեցել էր 270 աշխոր, իսկ յերկրորդը՝ նրանից 3 անգամ պակաս:

21.	70.3	17.5	160.4	114.7	108.6
	60.7	21.6	180.5	126.5	117.9
	80.6	45.9	230.4	174.3	206.4
	90.8	56.7	280.3	368.2	305.3

22.	360:6	426:6	510:3	728:4	200:8
	560:7	248:8	560:4	816:6	500:4
	370:5	384:6	660:5	936:4	700:4
	450:6	581:7	750:6	945:5	1000:8

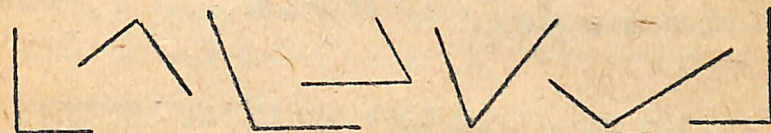
23. 6 մ 5 դմ յերկարության տախտակից գրքերի պահարանի համար պատրաստեցին 6 դարակ և նույն մեծության 2 նստարան: Մի դարակին դնաց 9 դմ 5 սմ տախտակ: Ինչքան գնաց մի նստարանին:

24. 8 մ կտորից կարեցին երախուրսային պայուսակ եր: 2 պառուսակին գնում էր 1 մ 8 սմ կարեցին 12 պայուսակ: Ինչքան ավելացավ այդ կտորից:

25.	1 ու. 50 կ. 7	2 ու. 37 կ. 4	3 ու. 25 կ. 3
	5 ու. 60 կ. 4	7 ու. 45 կ. 5	9 ու. 38 կ. 7

26.	6 մ 4 դմ. 7	17 մ 50 սմ. 3	34 մմ 170 մ. 4
	4 դմ 3 սմ. 8	8 մ 4 սմ. 7	23 կմ 150 մ 6
27.	34 մ 5 դմ. 5	2 մ 32 սմ. 4	24 կմ 640 մ. 8
	47 դմ 4 սմ. 6	7 մ 56 սմ. 9	35 կմ 42 մ. 7
28	3 կգ 220 գ 4	18 կգ 420 գ. 6	9 s 140 կգ .5
	2 կգ 145 գ. 5	24 կգ 368 գ. 8	56 s 658 կգ. 7

ՈՒՂՂԱՆԿՅՈՒՆ ՅԵՎ ՔԱՌԱԿՈՒՄԻ

29. Յույց տվեք, թե այս պատկերներից վորոնք են ուղիղ, սուր և բութ անկյուններ:

30. Տեսրում դանազան զիրքերով զծաղրեցեք ուղիղ, սուր և բութ անկյուններ:

31. Այս պատկերներից վորոնք են ուղղանկյուն և վորոնք՝ քառակուսի:

Ինչո՞ւ մյուս պատկերներն ուղղանկյուն կամ քառակուսի անվանել չենք կարող:

32. Գծաղրեցեք մի քառակուսի 5 սմ կողմով:

33. Գծաղրեցեք մի ուղղանկյուն, վորի յերկայնությունը լինի 7 սմ, իսկ լայնքը՝ 5 սմ:

34. Քոյապատդի ուղղանկյունաձև պարտեզը պետք է տառելին փշալարով: Պարտիզի յերկայնությունը 250 մ էր, լայնքը՝ 155 մ: Յուրաքանչյուր 5 մ տարածութեան վրա տնկում էյին 3-ական ցից: Քանի՞ ցից էր հարկավոր ամբողջ ցանկապատի համար:

35. Մի ուղղանկյունաձև բանջարանոց ցանկապատեցին: Պարտիզի յերկարությունը 150 մ էր, իսկ ցանկապատինը՝ 470 մ: Վորքա՞ն էր բանջարանոցի լայնությունը:

36. Մի ուղղանկյան բոլոր կողմերի յերկայնությունը 420 մետր է, լայնությունը՝ 90 մ: Վորքա՞ն է ուղղանկյան յերկայնությունը:

ՈՒՂԱՆԿՅՈՒՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐԻ ԳԾԱԳՐՈՒՄԸ՝ ՄԱՍՇՏԱՔԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

37. Սանտիմետրային բանոնով չափեցե՞ք տետրի յերկայնությունն ու լայնությունը: Գրեցե՞ք՝ քանի՞ սանտիմետր ու միլիմետր ստացվեց:

38. Միլիմետրի վերածեցե՞ք՝ 3 սմ, 5 սմ 2 դմ, 4 դմ, 9 դմ, 7 դմ, 1 սմ 5 մմ, 3 սմ 8 մմ, 6 սմ 2 մմ, 8 սմ, 5 մմ, 2 դմ 3 սմ, 3 դմ 7 սմ, 5 դմ 4 սմ, 7 դմ 2 սմ, 4 դմ, 5 մմ:

39. Մեծ չափեր դարձրե՞ք՝ 20 մմ, 40 մմ, 55 մմ, 65 մմ, 150 մմ, 230 մմ, 340 մմ, 560 մմ, 700 մմ, 480 մմ, 610 մմ, 930 մմ, 890 մմ:

40. Այս գծագիրը ցույց է տալիս ուսուցչի յերկարությունը. 2 հետրն արտահայտված է 1 սանտիմետրով:

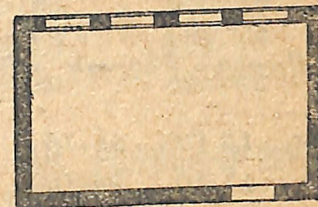
Այս գծագրում ամեն մի միլիմետրը քանի՞ գծիմետր է արտահայտում:

Վորքա՞ն լարող էք՝ ճիշտ չափեցե՞ք այս գծերի լեր-

կարությունը և մասշտաբի համաձայն հաշվեցե՞ք ուսուցչի իսկական յերկարությունը:

41. Հատակագծի վրա չափեցե՞ք դասարանի յերկայնությունն ու լայնությունը: Հաշվեցե՞ք նրա իրական յերկայնությունն ու լայնությունը, ընդունելով 1 սմ-ը 2 մ:

Մասշտաբի համաձայն հաշվեցե՞ք պատուհանի և դռան իսկական լայնությունը:

42. Այս հատակագծով բազմի յերկայնությունը 8 սմ 6 մմ է, լայնությունը՝ 6 սմ 4 մմ. 1 սանտիմետրն արտահայտում է 10 մ:

Մասշտաբի համաձայն հաշվեցե՞ք բակի իսկական յերկայնությունն ու լայնությունը:

43. Սպորահրապարակի յերկայնությունը 96 մ, լայնությունը 72 մ է: Հատակագծում 1 սմ-ն արտահայտում է 10 մ: Այդ հրապարակի յուրաքանչյուր կողմին չ յերկայնություն կունենա հատակագծում:

44. Իրականում բանջարանոցի յերկայնությունը 30 մ է, հատակագծում՝ 6 սմ: Ի՞նչ մասշտաբով է հատակագծված բանջարանոցը:

45. Պտղատու այգին ուղղանկյունաձև է. յերկայնությունը՝ 86 մ, լայնությունը 48 մ: Գծագրեցե՞ք այգու հատակագիծը՝ 1 սմ-ն ընդունելով 10 մ:

46. Մեկ առ մակերես ունեցող քառակուսի հողամասի կողմը 10 մ է: Գծագրեցե՞ք այդ հողամասի հատակագիծը՝ 1 սմ-ն ընդունելով 10 մ:

47. Մեկ հեկտար մակերես ունեցող քառակուսի հողամասի մի կողմը 100 մ է: Գծագրեցե՞ք այդ հողամասի հատակագիծը, 1 սմ-ն ընդունելով 10 մ:

1000-ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ
10-ՈՎ 3ԵՎ ԿԼՈՐ ՏԱՄՆՅԱԿՆԵՐՈՎ

48. 4 ածվից քաղեցին 180 կգ կաղամբ: Քանի կգ կաղամբ կտալի 10 ալսակի ածունեից:

49. Ճաշարանում 10 ուում սպառեցին 240 կգ կարտոֆիլ, 170 կգ կաղամբ և 120 կգ ուրիշ բանջարեղեններ: Որական ինչքան բանջարեղեն եր սպառվում:

50.	15.10	56.10	40:10	250:10	200:10
	17.10	75.10	80:10	480:10	300:10
	30.10	97.10	100:10	540:10	600:10
	40.10	100.10	120:10	760:10	1000:10

51. Տրամվայի տոմսն արժեք 15 կ. պետք եր 30 եքսկուրսանտի համար տոմս ր գներ: 5 ուղևորանոց առաջ դեպքում վո՞րքան դրամ յետ կստանար եքսկուրսայի ղեկավարը:

52. Խնայողությամբ հանձնված լուրաքանչյուր ուղևորին տարեկան 8 կ. հասույթ է բերում: 90 ուղևորին 3 տարում վո՞րքան հասույթ կբերի:

53.	4.40	15.20	23.20
	6.70	17.30	27.20
	8.60	16.40	29.20
	9.80	19.50	36.20
	24.30	18.50	20.20
	26.30	22.40	30.30
	28.30	33.30	40.20
	25.40	35.20	20.50

54.	240:20	360:30	480:40
	260:20	390:30	630:30
	440:20	420:20	460:20
	620:20	450:30	960:30
	560:80	600:20	200:40
	640:80	800:20	300:50
	720:80	800:40	400:30
	810:90	900:30	300:60

ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՅԵՐԿՆԻՇ ԹՎՈՎ 3ԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՅԵՐԿՆԻՇ
ԹՎԻ ՎՐԱ՝ 1000-Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

55. Ֆարրիկ-գործարանային դպրոցի աշակերտն ամսական 36 ո. աշխատվարձ է ստանում: Ճաշի և տրամվայի համար տարեկան նրանից պահվում է 148 ո. 80 կ.: Տարեկան վո՞րքան դրամ եր հատկացնում նա մյուս կարիքներին:

56. Յերրորդ խմբում կա 35 աշակերտ: Նրանցից յուրաքանչյուրը փոխառության համար մոծեց 25 կ. Չորրորդ խումբը 2 ո. 85 կ. ավելի մոծեց: Վո՞րքան դրամ հավաքեց չորրորդ խումբը:

57.	11.12	18.22	13.25
	12.13	17.25	24.17
	14.15	16.32	27.23
	15.16	19.34	29.25
	23.31	32.21	52.11
	25.34	33.22	56.13
	26.25	41.17	63.12
	28.23	54.15	68.14

58. Սովորական հեռագրի յուրաքանչյուր բառի համար վճարվում է 20 կ. իսկ առաքման համար՝ 40 կ.։ Ինչքան կնստի 15 բառից բաղկացած սովորական հեռագիրը։

59. Շուտափույթ հեռագրի ամեն մի բառի համար պետական հիմնադրերը վճարում են 45 կ. իսկ առաքման համար՝ 40 կ.։ Ինչքան կարժենա 18 բառից բաղկացած շուտափույթ հեռագիրը։

II

60. Շոգենավը, մի ժամում անցնելով 18 կմ, ընդամենն անցավ 378 կմ։ Մյուս շոգենավը նույն ժամանակամիջոցում անցավ 420 կմ։ Ինչ արագությամբ էր գնում լերկրորդ շոգենավը։

61. Շոգեշարժը 1 կմ անցնելով՝ սպառում է 15 կգ քարածուխ։ Հարվածային մեքենավարը մի կայարանից մինչև մյուսն անցնելով՝ սպառեց 432 կգ քարածուխ, անտեսելով 108 կգ։ Ինչքան ածուխ խնայեց նա ամեն մի կիրմեար տարածության վրա։

62.	220:11	510:17	700:14
	360:12	540:18	640:16
	480:16	600:15	720:18
	560:14	720:12	840:12

410:21	720:21
480:24	840:21
560:28	960:32
630:21	980:49

63.	264:12	576:18	672:16
	368:16	630:15	756:18
	588:14	732:12	852:12
	544:17	742:14	651:21

441:21	768:24
480:15	882:21
483:23	992:32
588:28	966:46

64. Մեկ ող պատրաստելուն գնում է 4 և 6 մմ յերկաթալար։ Մի կտոր յերկաթալարից պատրաստեցին 18 ող և ավելացավ 15 մմ։ Վորքան էր այդ յերկաթալարի յերկարությունը։

65. 90 և 6 յերկաթալարից պատրաստեցին 12 դարձուցակ։ 5 հատ ել հետո պատրաստեցին։ Ընդամենը վորքան յերկաթալար գնաց։

66.	3 և 6 մմ. 14	2 և 4 մմ. 16	4 և 3 մմ. 10
	6 և 8 մմ. 12	4 և 7 մմ. 14	3 և 2 մմ. 30
	18 և 2 մմ. 13	35 և 7 մմ. 17	55 և մմ. 10
	37 և 5 մմ. 15	57 և 6 մմ. 18	51 և մմ. 30

ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՅԵՌԱՆԻՇ ԹՎԻ ՎՐԱ՝ 1000-Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

67. Մի փորձադաշտում ցանեցին մանր հացահատիկներ 225 կգ, մյուսում խոշորահատիկներ՝ 125 կգ ավելի։ Առաջին հողամասից ստացվեց 900 կգ, լերկրորդից՝ 1000 կգ։ Ամեն մի հողամասից քանի՞ անգամ ավելի բերք ստացան, քան ցանել էին։

68. Զրադացը մի ժամում աղում է 516 կգ հացահատիկ։ Զրադացի քարերից մեկը մի ժամում աղում է 144 կգ, մյուսները՝ 124-ական կգ։ Քանի՞ քար ունի ջրադացը։

69. Մի բանվոր 2 տարի 3 ամիս շարունակ խնայողամարկդ էր մուծում ամսական 25 ռ.։ Մյուս բան-

վորը 5 ամիս մոծում եր ամսական 45 ռ: Այդ բանվոր-
ներին վո՞րն ավելի դրամ ունեւր խնայդրաժարկղում և
քանի՞ անգամ մյուսին ավելի:

70.	400:100	480:120	600:150	720:240
	600:200	520:130	640:160	840:120
	900:300	540:180	720:120	840:140
	800:200	560:140	720:180	960:160

71.	336:112	369:123	868:124	630:126
	452:113	504:126	750:125	640:128
	575:115	768:128	635:127	650:325
	464:116	645:129	903:129	1000:125

72. 100 կգ 1 ցենտներ եւ 1 տոննը քանի՞ ցենտներ եւ:

73. Քաղաք բերին 495 ց կարտոֆիլ, ամեն մի վա-
զոնում 165 ց: Հետո զարձյալ բերին 330 ց: Քանի՞ վա-
զոն կարտոֆիլ բերին քաղաք:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒՅՑՈՒՆՆԵՐՈՎ՝ 1000-Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

74. Կոլտնտեսութեան մեջ մի արտին հավաքեցին
152 s 8 ց հաճար, իսկ մյուսին՝ 85 s 5 ց ավելի: Հա-
վաքած հաճարից սերմացու պահեցին 45 s 5 ց, պետու-
թեան ավին 130 s 6 ց: Մնացած հաճարը բաշխեցին
լստ աշխորերի: Ինչքան հաճար բաշխեցին լստ աշխորի:

75. Կոլտնտեսութեանը 240 ուրբով գնեց մի կալ-
սին մեքենա: Այդ դրամի մի յերրորդ մասը վճարվեց
գնելիս, 75 ուրբին՝ կես ամսին հետո, մնացածն ել՝ մեկ
ամսին հետո: Վորքան դրամ մոծեց կոլտնտեսութեանը
մեկ ամսին հետո:

76. Ձիու կալսին մեքենայով 4 ժամում կալում են
560 կգ հացահատիկ, իսկ ելեկարական կալսիւով՝ 700 կգ

կես ժամում: Քանի՞ անգամ ելեկարական կարիչն արագ
եւ աշխատում ձիու կալսիչին:

77. Մենատնտեսը 5 հեկտարից ստացավ 40 ց 80 կգ
հաճար, իսկ կոլտնտեսութեանը՝ 76 հեկտարից՝ 836 ց:
Կոլտնտեսութեան մի հեկտարից ստացած բերքը վո՞րքան
ավելի յեր մենատեսի ստացածին:

78. 10 տոնն կանաչ խոտից ստացվում ե 15 ց չոր
խոտ: Մի մարգագետնից հնձեցին 120 s խոտ, իսկ մյու-
սին՝ 230 s: Վորքան չոր խոտ կստացվի ամբողջ հըն-
ձածին:

79. Մինչև քիմիական պարարտանյութեր գործա-
ծելը կոլտնտեսութեանը 18 հա տարածութեանից ստա-
նում եր 630 ց առվույտ, իսկ պարարտացումից հետո
738 ց: Վորքան ավելացավ 1 հեկտարի բերքը պարար-
տացնելուց հետո:

80. Խորհրդային տնտեսութեանը մի փորձագաշտից
ստացավ 984 կգ վուշ՝ ամեն մի հեկտարից հավաքելով 328
կգ: Նույն չափ հողամասից մենատնտեսն ստացավ 654 կգ:
Քանի՞ անգամ ավելի յեր խոր. տնտեսութեան 1 հա-ի
բերքը մենատեսի ստացածին:

81. Խոշոր հատիկներ ցանելիս 1 հեկտարից ստա-
վում ե 16 ց ցորեն, միջակ մեծութեան հատիկներ
ցանելիս՝ 12 ց, իսկ մանր հատիկներ ցանելիս՝ 9 ց:
Միջակ մեծութեան սերմ ցանեցին 36 հա, իսկ մանր՝
24 հա: Քանի՞ հեկտար խոշոր հատիկներ բաժական կլինի
ցաներ, վորպեսզի այնքան բերք ստացվի, վորքան բերք
այդ հողամասից ստացվեց:

82. Բերքահավաքին բանվորական մի բրիգադ 3
որում կալեց 29 s 4 ց հացահատիկ, իսկ մյուսը 5
որում՝ 44 s 5 ց: Մի բրիգադը մյուսին 1 որում վո՞րքան
ավելի կալեց:

83. Կոլտնտեսութեան ախումբի համար պատվիրեցին
152 ու կահկարասի, բաժանորդադրվեցին 65 ուրբու

լրագրերի և գնեցին գրքեր: Ընդամենը ծախսվեց 492 ու
Քանի գիրք գնեցին, լեթե ընդունենք, վոր յուրաքան-
չյուր 25 գիրքն արժե 15 ու:

84. Յերկու պահարանում կա 270 գիրք. մեկում 30
գիրք ավելի կա քան մյուսում: Քանի գիրք կա ամեն
մի պահարանում:

85. Գիրքը կազմից 95 կոպեկով թանգ է, իսկ կազ-
մով միասին արժե 1 ու. 25 կ: Առանձին-առանձին ինչ
արժեն գիրքը և կազմը:

86. Կոլանտեսության ճաշարանի համար 10 ու. 30կ. ու
գնեցին մի ջրարկղ և մի դյուժին գավաթներ: Ջրարկղը 5 ու.
50 կոպեկով թանգ է գավաթներից: Ինչ արժե 1 գավաթը:

87. Մեղրն ամանով միասին 500 գ քաշ ունի:
Մեղրի քաշը 160 գ ավելի յե յուր ամանից: Առանձին
առանձին վորքան է մեղրի և ամանի քաշը:

ՅՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ 1000 000 ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

88 Քանի միլիմետր է 1 սմ-ը, 1 դմ-ը, 1 մ-ը:

89. Քանի միլիմետր է 10 մ-ը, 100 մ-ը 1 կմ-ը:

90. Համբեցեք միավորները մինչև տասնյակը, տաս-
նյակները՝ մինչև հարյուրյակը, հարյուրակները՝ մինչև
հազարյակը, հազարյակները՝ մինչև տասնհազարյակը
տասնհազարյակները՝ մինչև հարյուրհազարյակը և հարյուր
հազարյակները՝ մինչև միլիոն:

91. 1 կմ-ը քանի մետր է: Հազար միլիմետրը քանի
անգամ է պարունակվում մեկ միլիոն միլիմետրում:

Միլիոնում քանի 10 հազար, քանի 100 հազար կա:

92. Ուրիշ կերպ ասացեք՝ 3 տասնյակ հազար, 5
տասնյակ հազար, 5 հարյուր հազար:

93. Ուրիշ կերպ ասացեք՝ 6 հարյուր հազար 8 տաս-

նյակ հազար 4 հազար 9 - հարյուր հազար 5 տասնյակ
հազար. 7 հարյուր հազար 8 հազար. 6 տասնյակ հազար
3 հազար:

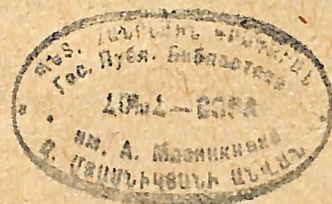
94. Տետրում գծեցեք այսպիսի հաշվալին աղյուսակ:
Կարգացեք այդտեղ նշանակված թվերը: Այդ թվերը
գրեցեք առանց աղյուսակի:

Միլիոն- վորներ	Հարյուր հազարավոր- ներ	Տաս հազար- վորներ	Հազարավոր- ներ	Հարյուրավոր- ներ	Տասնավորներ	Միավորներ
1	6 5 4 7	3 8	6 5			

1006
29516

95. Տետրում հաշվալին աղյուսակի մեջ գրեցեք և
կարգացեք հետևյալ թվերը: 3 հարյուր հազար 5 տասնյակ
հազար 7 հազար. 2 Հարյուր հազար 8 տասնյակ հազար
2 հարյուր հազար 8 հազար. 6 հարյուր հազար 4 տասնյակ
հազար 9 հազար: Այդ թվերը գրեցեք առանց աղյու-
սակի, հետո գցեք համընթաց:

96. Թվանշաններով գրեցեք՝ հինգհարյուրհազար,
հիսուն հազար, հինգհարյուր քսան հազար, հինգհարյուր
քսանյոթ հազար, հինգ հարյուր յոթ հազար: Այդ թվերը
գցեք համընթաց:

97. Կարդացե՛ք՝ 4000. 24 000. 245 000. 80 000. 380 000. 400 000. 250 000. 206 000.

98. Հազարներով համընցե՛ք 2000-ից մինչև 10 000, 90 000-ից մինչև 100 000, 980 000-ից մինչև 1 000 000:

II

99. Հաշվային աղյուսակում գրեցե՛ք և կարդացե՛ք հետևյալ թվերը. 1 հազարյալ 6 հարյուրյալ 8 տասնյալ 4 միավոր. 2 հազարյալ 5 հարյուրյալ 8 տասնյալ. 1 հազարյալ 7 տասնյալ 3 միավոր. 2 հազարյալ 8 հարյուրյալ, 2 հազարյալ 8 տասնյալ. 2 հազարյալ 8 միավոր: Այս թվերը գրեցե՛ք առանց աղյուսակի ոգնութան, հետո գցե՛ք համընցով:

100. Թվանշաններով գրեցե՛ք. յերեք հազար յերկու հարյուր վաթսու չորս. յերեք հազար յերկու հարյուր վաթսուն. յերեք հազար վաթսուն չորս. յերեք հազար յերկու հարյուր չորս. յերեք հազար չորս. յերեք հազար յերկու հարյուր. յերեք հազար վաթսուն: Այս թվերը գցե՛ք համընցով:

101. Կարդացե՛ք՝ 6000. 6300. 6370. 6070. 6375. 6305. 6075. 6004. 5400. 5040. 5004. Այս թվերը գցե՛ք համընցով:

102. Մասցե՛ք այն թվերը, վորոնք մի միավորով պակաս են հետևյալ թվերից՝ 1000. 2000. 3500. 7000. 4020. 4200.

103. Հետևյալ թվերից յուրաքանչյուրին ավելացե՛րեք 5 միավոր՝ 995. 1095. 3995. 6095.

104. Հետևյալ յուրաքանչյուր թվից պակասեցրե՛ք 5 միավոր՝ 1304. 2404. 5004. 8004.

III

105. Կարդացե՛ք հաշվային աղյուսակում նշանակված թվերը և գրեցե՛ք առանց աղյուսակի:

Միլիոնա- վորներ	Հարյուր հազարավոր- ներ	Տաս հազարա- վորներ	Հազարավոր- ներ	Հարյուրավոր- ներ	Տասնավորներ	Միավորներ
		5	4	3	2	7
		3	5	2		
		6	7		8	
		4	2			3
	5	7	2	8	4	1
	3	9		7	6	
	2	1			9	4
	6		8	3		5
	4				7	2
1						

106. Թվանշաններով գրեցե՛ք քույն հինգ հազար ութ հարյուր քառասուն յերեք. յերեսուն հազար ութ հարյուր ութ. հարյուր վաթսուն յերեք հազար յերկու հարյուր յոթանասուն ինն. վեց հարյուր քառասուն յերկու հազար չորս հարյուր. ութ հարյուր չորս հազար հիսուն. յերեք հարյուր յոթ հազար ութ. յերկու հարյուր քառասուն հազար յերեք հարյուր. յոթ հարյուր յերեսուն հազար տասնհինգ. Այս թվերը գցե՛ք համընցով:

107. Կարդացե՛ք՝ 26 800 .37 050. 40 607. 50 008.

126 703. 108 654. 230 860. 400 070. 508 004. 800 009.

1 000 000. Այս թվերն արտահայտեցեք համընդամենը:

108. Ասացե՛ք այն թիվը, քիչ մեկ միավորով փոքր է հետևյալ յուրաքանչյուր թվից. 10 000. 26 000. 30 900. 74 000. 100 000. 270 000. 408 000. 900 000. 1 000 000.

109. Հետևյալ թվերից յուրաքանչյուրին ավելացրե՛ք 6 միավոր 991. 1994. 29 994. 99 994. 199 994. 999 994.

110. Հետևյալ յուրաքանչյուր թվից պակասեցրե՛ք 4 միավոր. 40 803. 10 003. 37 003. 200 003. 100 003. 590 003.

IV

111. Քանի միավոր (տասնյակ, հարյուրյակ, հազարյակ, տասնադարյակ) կա հետևյալ թվերում. 52 672. 37 608. 42 064. 70 860. 63 005. 60 087. 40 509.

112. Քանի միավոր (տասնյակ, հարյուրյակ, հազարյակ, տասնադարյակ, հարյուրհազարյակ) կա հետևյալ թվերում. 128 567. 207 309. 456 800. 285 007. 309 854. 800 062.

113. Հետևյալ թվերը վերածեցե՛ք տասնադարյակների, հազարյակների, հարյուրյակների, տասնյակների և միավորների. 32 567. 28 564. 39 804. 40 569. 70 800. 20 930. 67 080.

114. Հետևյալ թվերը վերածեցե՛ք հարյուրհազարյակների, տասն հազարյակների, հազարյակների, հարյուրյակների, տասնյակների և միավորների. 145 789. 320 673. 280 456. 607 804. 405 007. 870 035.

115. Մետրի վերածեցե՛ք. 2 կմ 720 մ, 3 կմ 60 մ, 4 կմ 85 մ, 25 կմ 650 մ, 30 կմ 800 մ, 70 կմ 95 մ.

116. Կիրոսետր դարձրե՛ք. 1860 մ, 2700 մ, 32 650 մ, 20 860 մ, 25 080 մ, 40 064 մ.

117. Գրամի վերածեցե՛ք. 1 կգ 520 գ, 20 կգ 600 գ, 3 կգ 80 գ, 1 կգ 45 գ, 17 կգ 500 գ, 28 կգ 750 գ, 30 կգ 900 գ.

118. Կիլոգրամ դարձրե՛ք. 645 գ, 2760 գ, 2803 գ, 520 000 գ, 208 60 գ, 350 070 գ, 74 065 գ.

119. Կիլոգրամի վերածե՛ք. 3 s 256 կգ, 7 s 804 կգ, 9 s 80 կգ, 10 s 150 կգ, 12 s 60 կգ, 20 s 810 կգ, 13 s 64 կգ.

120. Տոնն դարձրե՛ք. 2654 կգ, 7506 կգ, 8400 կգ, 15 802 կգ, 20 650 կգ, 35 040 կգ, 50 000 կգ.

121. Հետևյալ թվերում ընդամենը քանի հարյուր հազարյակ, ընդամենը քանի տասն հազարյակ, ընդամենը քանի հազարյակ, ընդամենը քանի հարյուրյակ, ընդամենը քանի տասնյակ կա. 28 375. 36 840. 48 050. 60 830. 29 605. 37 840. 40 570. 175 842. 208 406. 360 720.

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ

122. Մոսկվային հոկտեմբեր ամսին մատակարարեցին 5123 s կարտոֆիլ, նոյեմբերին՝ 1312 s ավելի քան հոկտեմբերին, իսկ դեկտեմբերին՝ 314 s ավելի քան նոյեմբերին. Վոլոդյան կարտոֆիլ մատակարարեցին դեկտեմբերին:

123.	3412 + 5264	21 513 + 4274	5223 + 13 542
	4126 + 3851	14 225 + 3352	3415 + 24 173
	5107 + 2842	23 400 + 2399	5300 + 13 475
	6238 + 3510	10 809 + 7060	4009 + 24 890

124. Յուր կադմակերպման տարում կոլանտեսու-թյունն ունեցավ 11 207 ո. արդյունք. մի տարուց

հետո այդ գումարը մեծացավ 1208 ուլբով, իսկ լեբրորդ տարում՝ յերկրորդ տարվա արդյունքից 2109 ուլբովի: Վորքան եր յերրորդ տարվա արդյունքը:

125. Փահեստը մի որում ընդունեց 8576 ց գարի, սրանից 974 ց ենտներով ավելի՝ հաճար, իսկ այս վերջինից 395 ց ավելի՝ վարսակ: Մի որում վճարեան հացահատիկ ընդունեց պահեստը:

125.	1309 + 3406	13 247 + 4508
	5308 + 2465	24 804 + 3179
	1247 + 5408	33 646 + 3207
	12 405 + 23 217	43 508 + 5265
	4213 + 3569	
	2726 + 3264	
	5138 + 2456	
	34 643 + 4248	

127.	2048 + 7091	4916 + 1562	1917 + 2968
	6083 + 1546	4835 + 2764	3726 + 4815
	4282 + 3056	6953 + 1726	4635 + 3729
	51 346 + 6492	46 851 + 1528	5819 + 2637

128. Գումարեցեք զբավոր և համրիչով.

27 397 + 52 436	5276 + 3487
45 279 + 23 469	6789 + 5678
17 348 + 41 562	8475 + 4966
51 381 + 24 089	7568 + 6798

173 496 + 2859
267 879 + 13 867
508 487 + 26 798
659 378 + 48 687

129. Մինչև հեղափոխությունը Ռուսաստանում կար 58 500 կմ յերկաթգիծ: Առաջին հնգամյակի սկզբին այդ ավելացավ 18 400 կիլոմետրով, իսկ հնգամյակի վերջին կառուցեցին դարձյալ 9300 կմ: Խորհրդային Միությունը հնգամյակի վերջին քանի՞ կիլոմետր յերկաթգիծ ունեւր:

130. Համամիութենական պիոներական հավաքին յեկել էյին 2595 աղջիկ և 1548-ով ավելի՝ տղա: Ընդամենը քանի՞ պիոներ եր հավաքվել:

131. Ներքևի հաշիվն արտադրեցեք տետրում: Կատարեցեք անհրաժեշտ հաշվումները և ապա ստացեք ընդհանուր գումարները:

ՀԱՇԻՎ

Արհեստանոցի հումար բաց է թողնված

Առարկայի անունը	Դանա- կութ.	Գ ի ն ը		Գումարը	
		ուլբ.	կոպ.	ուլբ.	կոպ.
1. Սղոց	2 հատ	3	45		
2 Դուր	4 »	1	22		
3. Կացին	2 »	4	75		
4 Մուրճ	2 »	2	85		
5. Մեխ	5 կգ	1	88		
6. Յերկաթալար	5 »	3	13		
Ընդամենը .					

132. Հոծեցեք հետևյալ որինակները: Ստուգեցեք:

1353	11 375	126 786	42 756
2567	23 127	30 075	2057
+ 3259	+ 11 786	+ 3715	+ 127 306
725	20 332	35 607	9562

133.	315n. 564.	52մ 70սմ	21կմ 300մ
	+ 1208n. 994.	+ 43մ 90սմ	+ 75կմ 900մ
	905n. 54.	120մ 75սմ	80կմ 200մ

134.	52կգ 350գ	5s 129կգ	17g 15կգ
	+ 79կգ 500գ	+ 3s 245կգ	+ 25g 35կգ
	91կգ 250գ	10s 752կգ	13g 50կգ

ԲԱԶՄԱՆՆԵ ԹՎԵՐԻ ՀԱՆՈՒՄԸ

135 Մի շրջանում առաջին հնգամյակի սկզբին սովորում էին 3325 աղա և 3112 աղջիկ: Հնգամյակի վերջին աշակերտների թիվն արդեն 9859 էր: Վո՞րքան մեծացավ աշակերտների թիվը հնգամյակի վերջին:

133.	6343 — 3622	24 230 — 13 110	28 403 — 17 402
	7985 — 4582	18 406 — 5203	39 062 — 6042
	15 674 — 3651	37 058 — 15 036	70 486 — 20 383
	24 656 — 4234	50 674 — 20 534	82 570 — 62 430

137. 1933 թ. մարտի 6-ին Խորհրդային Միության մեջ ձուլեցին 17 100 s չուգուն և 1200 s պակաս պողպատ: Այդ որն ընդամենը վճռքան մետաղ ձուլեցին:

138. Խ. Միության մեջ առաջին հնգամյակի սկզբին կար 18 700 ավտոմոբիլ և 34 300 տրակտոր: Հնգամյակի վերջին տրակտորների թիվը 17 500 էր, իսկ ավտոմոբիլ-

ներինը, 707 000: Առաջին հնգամյակի ընթացքում քանի՞ տրակտոր և ավտոմոբիլ ավելացավ:

139.	3647 — 1328	5743 — 3563	12 341 — 1208
	5283 — 3156	6924 — 2482	28 765 — 6309
	2384 — 1265	4386 — 1754	16 628 — 5076
	8593 — 5248	6279 — 2843	35 179 — 10 854

140.	16 584 — 4867	6821 — 4356	62 231 — 3549
	52 738 — 3295	7238 — 5672	82 122 — 17 637
	268 291 — 5367	45 722 — 3645	352 435 — 24 789
	154 316 — 7085	61 218 — 7542	423 536 — 74 837

141. Առաջին հնգամյակի վերջին Մոսկվայի մարզում Մարտնչոդ անաստվածների միության անդամների թիվը 733 000 էր, իսկ Լենինգրադի մարզում՝ 263 000 պակաս: Այդ յերկու մարզերում քանի՞ անդամ ուներ հիշյալ Միությունը:

142. 1928 թ. Խորհրդային Միության մեջ լույս են տեսել 95 630 համար լրագիր և «Անաստված» ժուրնալը: 1931 թ. լույս տեսան — լրագրեր՝ 437 508 համար և ժուրնալը՝ 199 500 որինակ: Հնգամենը վո՞րքան մեծացավ լրագրերի և ժուրնալի համարների թիվը:

143.	4600 — 1307	16 00 — 4307	23 000 — 2007
	5800 — 2608	28 400 — 7208	34 000 — 3008
	8502 — 5606	76 008 — 4095	70 008 — 40 073
	9101 — 6209	87 007 — 5063	80 007 — 50 065

144. Հաշվեցեք զրավոր և համընթաց.

37 002 — 15 087	40 000 — 7654	300 001 — 125 789
65 004 — 24 375	50 004 — 6945	500 003 — 238 496
80 006 — 57 642	170 000 — 48 263	800 002 — 568 948
190 005 — 64 723	240 006 — 12 689	1 000 000 — 999 999

$$\begin{aligned}
 145. \quad & 37\,900 + X = 108\,360 & 67\,543 - X &= 20\,974 \\
 & 120\,873 + X = 207\,009 & 278\,400 - X &= 165\,803 \\
 & X + 65\,432 = 90\,846 & X - 58\,320 &= 97\,654 \\
 & X + 27\,008 = 170\,649 & X - 350\,045 &= 165\,700
 \end{aligned}$$

146. Կարգացե՞ք ներքեի աղյուսակը: Գտե՛ք, թե այդ մթերքներից ինչքան եր մնացել հոկտեմբերի 1-ին: Պատասխանն ստուգեցե՛ք գումարման և հանման միջոցով:

Սեպտեմբերին սպառած մթերքների հաշիվը

	Միս (կիլոգրամ)	Այուր (կիլոգրամ)	Կրուակ (կիլոգրամ)	Ցուլ (կիլոգրամ)	Կարտոֆիլ (կիլոգրամ)	Կաղամբ (կիլոգրամ)	Կաթ (լիտր)	Մեկ (կիլոգրամ)
Մուտք	3210	2560	420	1276	8054	7115	1127	310
Ցելք	2990	2296	3548	988	7680	6508	948	295
Մնացորդ առ 1 հոկտ.								

147. Լուծեցե՛ք հետևյալ որինակները: Ստուգեցե՛ք:

$$\begin{aligned}
 32\,005 - 1453 & \quad 34\,123 - 7502 & 134\,270 - 15\,058 \\
 75\,007 - 4378 & 165\,212 - 46\,405 & 253\,006 - 48\,124 \\
 86\,006 - 15\,679 & 235\,421 - 70\,054 & 405\,207 - 80\,309 \\
 78\,001 - 27\,007 & 243\,500 - 45\,076 & 280\,064 - 176\,987
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 148. \quad & 1000\text{ռ. } 15\text{կ.} & 159\text{մ } 50\text{սմ} & 70\text{կմ } 300\text{մ} \\
 & - 873\text{ռ. } 90\text{կ.} & - 40\text{մ } 30\text{սմ} & - 19\text{կմ } 700\text{մ}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 149. \quad & 153\text{կգ} & 15\text{ս} & 25\text{ց} \\
 & - 79\text{կգ } 150\text{գ} & - 7\text{ս } 250\text{կգ} & - 15\text{ց } 30\text{կգ}
 \end{aligned}$$

150. Մի շենքի համար յերկու բեռնանավակ տախտակ բերին. մեկում կար 4065 տախտակ, մյուսում՝ 4575: Այդ նավակներն ընդամենը քանի տախտակ բերին շենքի համար:

151. Հոկտեմբերին գործարանն սպառեց 8570 խորանարդ մետր վառելուփայտ, նոյեմբերին՝ 790 խոր. մետր ավելի: Վո՞րքան վառելուփայտ սպառվեց նոյեմբերին:

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ԲԱՆԱՎՈՐ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՑԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ

152. Ճաշարանն ստացավ 250 կգ ձավար, վորից որական գործածում եր 36 կգ: 5 որից հետո վո՞րքան ձավար մնաց:

153. 3 տոնն ճակնդեղից ստացվում ե 210 կգ շաքար: 5 տոննից վո՞րքան շաքար կստացվի:

154. Զերմոցից վերցրին 450 թուփ: 5 թմբից յուրաքանչյուրում սածիլեցին 76 թուփ: Քանիսը մնաց:

$$\begin{aligned}
 155 \quad & 28.5 & 16.5 & 27.5 & 43.5 \\
 & 72.5 & 34.5 & 75.5 & 19.5 \\
 & 54.5 & 48.5 & 68.5 & 26.5 \\
 & & 36.5 & 91.5 & \\
 & & 42.5 & 87.5 & \\
 & & 84.5 & 73.5 &
 \end{aligned}$$

156. Կոռպերատիվն ստացավ 720 ուղբու կտորեղեն՝ մետրը 5 ու Այդ կտորեղենից վաճառեցին 87 մետր՝ Քանի մետր մնաց:

157. 5 պարկ ալյուրի քաշը 240 կգ է. իսկ 1 պարկ կարաոֆիլի քաշը՝ 65 կգ: Վո՞ր պարկի քաշը և վո՞րքանով ավելի յե մյուսից:

158. Զինորսների արտելը վորսաց 980 ց ձուկ: Դրա մեկ հինգերորդ մասը թարմ վիճակում ուղարկեցին, իսկ մնացածն աղեցին: Վո՞րքան էր աղածը:

159. Մարդատար գնացքը 5 ժամում անցավ 240 կմ: Արագ գնացքը մի ժամում անցնում է 60 կմ: Արագ գնացքը մի ժամում քանի՞ կիլոմետր ավելի յե անցնում մարդատարից:

160.	750:5	960:5	270:5
	420:5	780:5	390:5
	280:5	830:5	170:5
	630:5	740:5	560:5
	890:5	930:5	730:5
	460:5	810:5	920:5

161. Անտառահատները արտելն որական սղոցում էր 370 սոճի և զրանից 5 անգամ պակաս՝ կեչի: Անտառահատներն որական քանի՞ ծառ ելին սղոցում:

162. 5 կգ տորֆն այնքան ջերմություն է արտադրում, վորքան 2 կգ քարածուխը: Վո՞րքան քարածուխը կփոխարինի 270 կգ տորֆին:

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄԸ ՄԻԱՆԻՇՈՎ ՅԵՎ ԲԱԺԱ ՆՈՒՄԸ ՄԻԱՆԻՇ ԹՎԻ ՎՐԱ

163. Ռեկսեր կռող ցեխում վոչ հարվածային բրիգադն ամեն մի վեցորյակում բաց էր թողնում 425 ուելս, ամսական տալով 155 խոտան (փչացած ուելս): Հարվածային բրիգադն ամեն մի վեցորյակում բաց էր թողնում 546 ուելս, չտալով վոչ մի խոտան: Հարվածային բրիգադն ամսական վորքան ավելի ուելս էր տալիս վոչ հարվածայինից:

164.	2142.2	2429.2	1482.2
	2324.2	3327.2	3273.2
	3212.2	4236.2	4132.2
	4232.2	4248.2	2236.2
	2641.3	3647.4	
	1832.3	1896.4	
	2742.3	1739.4	
	3512.3	1764.4	

165.	2657.5	3729.7	8634.7
	2948.5	6943.8	8297.9
	1384.5	7638.8	7638.9
	3973.5	9476.8	2876.9
	23 653.4	148 533.2	
	28 187.5	285 697.3	
	46 318.7	128 394.3	
	63 584.9	119 993.5	

166. Կոտպերատիվի 212 անդամներից յուրաքանչյուրն ստացավ 8 կգ կարտոֆիլ և 6 կգ շաղգամ: Վո՞րքան բանջարեղեն տրվեց բոլոր անդամներին:

167. Կոպերատիվում կար 685 մ կտորեղեն, վորի մետրն արժեքը 9 ռ., և 535 մ ուրիշ կտոր, վորի մետրն արժեքը 7 ռ: Ի՞նչ արժեքի կտորեղեն կար Կոպերատիվում:

168.	2.2849	3.2637	4,2946
	2.2984	3.2889	4.3789
	2.3586	3.3665	5.2657
	2.4657	3.4827	5.7423
	6.2839	8.7426	6.12 356
	6.9364	8.9346	7.11 545
	7.4827	9.8635	8.15 342
	7.6384	9.6947	9.21 243

169. Գործարանն ամսական սպառում էր 1260 s նավթ և 9 անգամ ամելի՝ քարածուխ: Մի տոնն նավթը փոխարինում է 7 խոր. մետր վառելափայտին, իսկ 1 s քարածուխը՝ 5 խոր. մետր վառելիքին: Ամսական վորքան վառելափայտ պետք կլինի գործարանին՝ նավթի և քարածխի փոխարեն:

II

170. 9 վագոնում 2988 պարկ շաքար կար, յուրաքանչյուր վագոնում հավասարապես: Կոտպերատիվներն ստացան 5 վագոն, իսկ մնացած շաքարը տրվեց ճաշարաններին: Քանի՞ պարկ շաքար ստացան ճաշարանները

171. Անտառահատների 5 բրիգադ կտրեց 27 936 ծառ: Հարվածային յերկու բրիգադներն այնքան ծառ կտրեցին. վորքան 3 վոշ հարվածային բրիգադները: Յուրաքանչյուր հարվածային բրիգադ քանի՞ ծառ ավելի կտրեց վոշ հարվածային բրիգադից:

172.	6480:2	2760:4	4760:7	7840:8
	2640:2	3960:6	2880:8	4860:9
	3930:3	5110:7	5840:8	2880:9
	3630:3	5110:7	7760:8	5670:9

9720:3	2692:4
1485:3	3775:5
2268:3	4360:5
1756:4	4785:5

173.	46 944:3	43 778:7	75 264:3
	65 892:4	51 765:7	35 424:9
	92 480:5	55 504:8	83 934:9
	84 938:7	67 122:9	112 355:5

476 391:3	245 665:5
694 285:5	748 348:4
752 934:6	547 422:6
892 633:7	718 821:9

174. Գործարանում աշխատում է 9936 մարդ: Բանվորների թիվն 8 անգամ ավելի լե քան ծառայողներինը: Քանի՞ բանվոր և քանի՞ ծառայող կա գործարանում:

175. Կոտպերատիվը յուր անդամների համար պատրասեց 18 725 s կարտոֆիլ և ուրիշ բանջարեղեն: Կարտոֆիլը մյուս բանջարեղեններից 6 անգամ ավելի յեր Վո՞րքան կարտոֆիլ և վորքան այլ բանջարեղեն էր պատրաստել Կոպերատիվը:

176. Գործարանը պատրաստեց 38 946 զույգ կոշիկ: Դրանց կեսը տղամարդկանց կոշիկներ են. յերեխաներինը 3 անգամ պակաս են տղամարդկանց կոշիկներից. մնացածն են կանանց կոշիկներ եյին: Կանանց կոշիկները քանի՞ զույգ եյին:

177. Մի շրջանի տանտիրուհիները հալաքած հնու-տիների համար ստացան 1962 ռ.: Այդ զումարի մի յեր-րորդ մասը տվին մանկամսուրների կազմակերպման հա-մար, 492 ռ.: պիտներական քաղաքամաս հիմնելու, իսկ մնացածն ուղարկեցին կոլտնտեսություն՝ գյուղատնտե-սական մեքենաներ գնելու: Վո՞րքան դրամ ուղարկվեց կոլտնտեսության:

178.	82ռ. 64կ.: 3	23մ 75սմ: 4	26մ 40սմ: 4
	67ռ. 28կ.: 7	54մ 68սմ: 5	64մ 25սմ: 5
	546ռ. 57կ.: 9	65մ 35սմ: 6	37մ 26սմ: 6
	319ռ. 38կ.: 6	87մ 18սմ: 7	74մ 7սմ: 3

179. Բեռոն ստանալու համար վերցնում են մի մասը ցեմենտ, 2 մասը՝ ավաղ և 4 մասը՝ խիճ: Ի՞նչ քա-նակի ցեմենտ, ավաղ ու խիճ կգնա 12488 ռ բեռոն ստանալու համար:

180. Քառորդ տարում մի հանքահորից հանեցին 19 182 ռ քարածուխ: Յերկրորդ ամսում՝ 2 անգամ, իսկ յերրորդ ամսում 3 անգամ ավելի ստացան առաջին ամ-սում հանա՞ծից: Յուրաքանչյուր ամսում քանի՞ տոնն քա-րածուխ հանվեց:

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄԸ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ 10-ՈՎ ՈՒ ԿԼՈՐ ՏԱՍՆՅԱԿՆԵՐՈՎ

181. Գործարանում աշխատում են 1780 կին և 10 անգամ ավելի՝ տղամարդ, իսկ դեռահասներ՝ կանանցից 5 անգամ պակաս: Գործարանը քանի՞ բանվոր ունի:

182.	4539.10	6370.10	15 300.10
	4297.10	7248.10	29 100.10
	5693.10	8350.10	
	5498.10	9640.10	

183. 4 կգ 337 գ բրդից զործեցին 9 զույգ կա-նացի զուլպա և 10 աղլուխ: Ամեն մի զույգ զուլպային գնաց 183 գ բուրդ: Ի՞նչքան բուրդ գնաց մի աղլուխին:

184.	9980:10	22 870:10	39 150:10
	12 640:10	26 390:10	44 950:10
	59 270:10	76 800:10	
	69 880:10	87 000:10	

II

185. Մի շրջանում առաջին հնգամյակի սկզբին կար 147, իսկ հնգմյակի վերջին՝ 237 դպրոց: Ամեն մի դպ-րոցում միջին հաշվով սովորում են 75 աշակերտ: Հնգա-մյակի սկզբի համեմատությամբ քանի՞ աշակերտ ավելի յեր սովորում հնգամյակի վերջին:

186. Պիտներները լերեկույթ կազմակերպեցին: Նրանք վաճառեցին 60 տոմս՝ 75 կոպեկանոց, 50 տոմս՝ 85 կոպեկանոց և 30 տոմս՝ 1 ռ. 50 կոպեկանոց: Յերկաթի

վրա ծախս յեղավ 36 ո. 75 կ.: Մնացած փողը գրքերի հատկացվեց: Վորքա՛ն փող հատկացվեց գրքերի:

187. (256.3).10	(329.4).10	(287.5).10
256.30	324.40	287.10

(364.8).10
364.80

188. 684.30	978.50	2643.70
748.40	596.70	3964.80
836.40	748.80	6497.90
796.50	986.90	7499.70

8629.90	7055.40
9685.70	8003.60
8799.80	9800.70
9605.30	909.90

189. Թուրքսիբի յերկարությունը 1500 կմ է, Ար-
րանքատար գետը վորքան ժամանակում կանցնի այդ
հեռավորությունը, լեթի մի ժամում անցնի 20 կմ և
12 ժամ ել կանգ առնի կայարաններում:

190. Յերկաթգծի ռելսակալներին (կոճերին) ձյութ
են քսուի: Յուրաքանչյուր 50 ռելսակալին գնում է
479 կգ ձյութ: Վորքան ձյութ կգնա 300 ռելսակալին:

191. (240:10):6	(420:10):7	(940:10):9
240:60	420:70	540:90

(640:10):8
640:80

192. 360:40	9960:40	9750:50
560:70	8680:70	9660:60
450:90	9360:80	7920:60
640:80	9990:90	9030:70

11 940:60	41 440:80
12 810:70	55 530:90
12 480:80	64 330:70
19 170:90	75 360:60

193. Մի ցեխում յերկու դադգլահով պատրաստում են
թիթեղյա ամանի տակեր, ամեն մի դադգլահը մի ըոպե-
յում՝ 30 տակ: Ստացված է 78 300 թիթեղյա ամանների
տակի պատվեր, բայց պատրաստված է 23 580-ը: Վոր-
քան ժամանակ է հարկավոր այդ պատվերի մնացած մասը
կատարելու համար:

194. Կովկասի ամենաբարձր գագաթը՝ Եւրուսը ծովի
մակերևութից բարձր է 5640 մ. Կազրեկը դրանից ցածր
է 600 մ, իսկ Հյուսիսային Ուրալի ամենաբարձր գագաթը
3160 մ ցածր է Կազրեկից: Տաս հարկանի տան բարձ-
րությունը 40 մ է: Քանի՞ արդալսի շենք պետք էլինի
կառուցել իրար վրա, վեր ստացվի այդ գագաթներից
յուրաքանչյուրի բարձրությունը:

195. Լենա գետի յերկարությունը 4500 կմ է,
Վոլգան 100 կմ կարճ է Լենայից, իսկ Դնեպրը 1350 կմ
կարճ է Վոլգայից: Գծագրեցեք այս գետերի յերկարու-
թյան դիագրամը, 1 մմ-ն ընդունելով 50 կմ:

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄԸ ՅԵՐԿՆԻՇՈՎ

196. Բանվորը 3 օրում քանդում—հանում է 576 ռ
քարածուխ: Մի ամսում (ամիսը հաշվելով աշխատանքի
25 օր) վորքան քարածուխ կհանի նա:

197. Դոնեցի քարածխի 1 ռ-նը Մոսկվայում արժե
23 ո. 80 կ., իսկ մերձսկովյան քարածխի նոնը՝ 12 ո.
40 կ.: Դոնեցի քարածխի 1 վագոնը վորքան ավելի

Թանգ արժե մերձսովյան քարածխից (վազոնը 16 տոնն է:

198.	352.13	348.23	2275.13
	432.14	472.32	4583.19
	846.15	667.45	9636.17
	4315.25	4686.63	9536.77
	3228.32	8768.67	4885.93
	9383.55	6889.85	8855.58

199.	684.16	783.52	6746.18
	369.18	856.65	6676.16
	925.17	577.94	8481.19

	9617.43	7537.89	5969.92
	7338.48	8776.91	7638.78
	6846.37	6498.76	8888.69

200. Ամերիկյան ամեն մի դիվիզիան ունի 23 տանկ, 121 մարդատար ավտո, 541 բեռնատար ավտո, 253 մոտոցիկլետ և 1028 այլ մեքենաներ: Ամերիկյան բանակն ընդամենը քանի՞ մեքենա ունի, յեթե բաղկացած է 54 դիվիզիայից:

201. 1914 թ. ամերիկյան մի դիվիզիան կարողանում էր մի ըոպեյում հրացաններից արձակել 150 000 և զընդացիրներից՝ 13 500 գնդակ: Ներկայումս դիվիզիան 72 000 գնդակ պահաս է արձակում, բայց զնդացիրներից՝ 47 անգամ ավելի: Ներկայումս մի ըոպեյում քանի՞ գնդակ ավելի յե արձակում 1914 թվի համեմատությամբ:

202. Թնդանոթի հետ տանում են նաև նրա ուռմ-

բերը: Ռումբի քաշը 6500 գրամ է: Ռմբարկղում կա 88, իսկ քարշակում՝ 36 ուռմբ: Վո՞րքան է բոլոր ուռմբերի քաշը:

203.	784.36	837.55	6402.39	9325.68
	398.84	298.47	5736.75	3062.44
	575.48	632.64	1211.91	4954.86
	401.97	934.79	8675.48	2587.53
	7939.98	5993.56		
	8066.65	3638.87		
	6378.39	7909.95		
	9440.74	4832.61		

204. Ներքևի հաշիվն արտադրեցեք տետրում: Լրացրեք ազատ սյունակը և հաշվեցեք ընդհանուր գումարները:

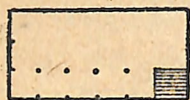
հ ա ռ ի վ

Դպրոցին բաց է թողնված.

Առարկայի անունը	Քանակությունը	Գինը		Գումարը	
		ռ.	կ.	ռ.	կ.
1. Համպ	75 հատ	—	85		
2. Լուսամփոփ	25 »	2	55		
3. Գլանիկ	5 հարկուր.	2	75		
4. Լար	200 մ	—	6		
Ընդամենը					

ՔԱՌԱԿՈՒՄԻ ՉԱՓԵՐ

205. Գծագրեցեք մի ուղղանկյուն, վորի յերկայնու-
թյունը 6 սմ է, լայնությունը՝ 3 սմ: Այդ ուղղանկյան
մակերեսը չափեցեք քառակուսի սանտիմետրով: Ներքևի
գծագրերը ցույց են տալիս, թե ինչպես այդ պետք է
անել:

206. Գծագրեցեք մի ուղղանկյուն, վորի յերկայնու-
թյունը 5 սմ է, լայնությունը՝ 4 սմ: Չափեցեք այդ
ուղղանկյան մակերեսը:

207. Գծագրեցեք մի քառակուսի, վորի մի կողմը
4 սմ է: Չափեցեք այդ քառակուսու մակերեսը:

208. Գծագրեցեք մի քառակուսի, վորի մի կողմը
1 դմ է: Չափեցեք դրա մակերեսը քառակուսի սանտի-
մետրերով: Քանի քառ. սանտիմետր է 1 քառ. դեցի-
մետրը:

209. Գրատախտակի վրա գծագրեցեք մի ուղղան-
կյուն, վորի յերկայնությունը 5 դմ է, լայնությունը՝
3 դմ: Չափեցեք այդ ուղղանկյան մակերեսը:

210. Գրատախտակի վրա գծագրեցեք մի քառակու-
սի, վորի մի կողմը 6 դմ է: Չափեցեք դրա մակերեսը:

211. Լրագրի թղթից փակցրեք մի քառակուսի, վո-
րի մի կողմը 1 մ է: Դրա մակերեսը չափեցեք քառ.
դեցիմետրով: 1 քառ. մետրը քանի քառ. դեցիմետր է:

212. Հատակի վրա գծեցեք մի ուղղանկյուն, վորի
յերկայնությունը՝ 4 մ է, խի լայնությունը՝ 3 մ: Չա-
փեցեք դրա մակերեսը քառ. մետրով:

213. Հատակի վրա գծեցեք քառակուսի՝ 6 մ կող-
մով: Չափեցեք դրա մակերեսը:

214. Քառ. սանտիմետրների վերածեցեք 2 ֆառ. դմ,
5 ֆառ. դմ, 10 ֆառ. դմ, 15 ֆառ. դմ, 26 ֆառ. դմ,
45 ֆառ. դմ, 60 ֆառ. դմ:

215. Քառ. դեցիմետրներ դարձրեք՝ 200 ֆառ. սմ,
400 ֆառ. սմ, 760 ֆառ. սմ, 840 ֆառ. սմ, 375 ֆառ. սմ
2506 ֆառ. սմ, 6082 ֆառ. սմ:

216. Քառ. դեցիմետրների վերածեցեք՝ 3 ֆառ. մ,
6 ֆառ. մ, 12 ֆառ. մ, 35 ֆառ. մ, 47 ֆառ. մ, 60 ֆառ. մ,
72 ֆառ. մ, 80 ֆառ. մ:

217. Քառ. մետրեր դարձրեք՝ 400 ֆառ. դմ, 500
ֆառ. դմ, 840 ֆառ. դմ, 704 ֆառ. դմ, 628 ֆառ. դմ,
1508 ֆառ. դմ, 1075 ֆառ. դմ:

218. Յերկու սենյակի հատակ պետք է ներկեյին:
Մի սենյակի յերկայնությունը 9 մ է, լայնությունը՝ 4 մ,
մյուս սենյակի յերկայնությունը 7 մ է, լայնությունը՝
5 մ: 1 քառ. մետր մակերեսը ներկելու համար վճարվում
է 35 կ. Վճրքան պետք է վճարվի այդ յերկու սենյակը
ներկելու համար:

219. Ճագարների վաճառի յերկայնությունը 80
սմ է, լայնությունը՝ 75 սմ: Վերևի և ներքևի պատերը
շինում են ֆաներից, վորի 10 ֆառ. գմ արժե 2 կ. ինչ
կարժենա այդ մեծության վաճառի ֆաները:

220. Մի կողմի թեքված թիթեղյա կտրի յերկայնու-
թյունը 12 մ է, լայնությունը՝ 8 մ: Ինչ ծանրության
ձուլն կա կտրին, լեթե 1 ֆառ. մ տարածության ձյան
քաշը 11 կգ 650 գ է:

221. Ուղղանկյուն հոդամասը շրջափակված է մի ցանկապատով, վորի լերկայնությունը 172 մ է: Հոդամասի լերկայնությունը 6 մետր ավելի յե լայնությունից: Գրեցեք հոդամասի մակերեսը:

222. Կոշտատեսության անասունների բակի յերկայնությունը 63 մ է, լայնությունը՝ 10 մ: Այնտեղ տեղավորվում է 80 կով: Ինչքան մակերեսով հատակ է ընկնում ամեն մի կովին:

223. Ուղղանկյուն հոդամասը շրջափակեցին ցանկապատով, վորի լերկայնությունը 360 մետր եր: Վերջան եր այդ հոդամասի մակերեսը, յեթե լայնությունը 42 մետր եր:

224. Մի մարդու համար ընդունվում է 9 ֆառ. մ բնակատեղի: Ընտանիքին տրվում է 5 ֆառ. մ լրացուցիչ տարածություն: Կազմեցեք մի խնդիր . . . ֆառ. մ տարածություն ունեցող մի բնակարանի, . . . մարդուց բաղկացած ընտանիքի վերաբերյալ:

225. Դասարանի լերկայնությունը . . . լայնությունը՝ . . . դասարանում կա . . . աշակերտ: Յուրաքանչյուր աշակերտին ընդունվում է 1 ֆառ. մ 70 ֆառ. մ հատակի տարածություն: Արտադրեցեք այս խնդիրը, կետերը փոխարինեցեք թվանշաններով: Վորոշեցեք խնդրի հարցերը և անցեք լուծման:

226. Լույսի մակերեսը դասարանում պետք է կազմի ամբողջ հատակի մեկ հինգերորդ մասը: Կազմեցեք խնդիր ձեր դասարանի լույսի մակերեսի վերաբերյալ:

227. Մի խմբում կա 42 աշակերտ: Այդ խմբին տվին 126 վանդակավոր և 168 գծավոր տետր: Դանի տետր ստացավ ամեն մի աշակերտը:

228. Դպրոց ուղարկվեց 360 մ դործվածք, վորը հախսարագես բաշխվեց 72 աշակերտի: Վերջան դրամ պետք է մուծեր նրանցից ամեն մեկը, յեթե այդ դործվածքի մետրն արժեր 1 ո. 65 կ.:

229.	488:60	496:60	492:82
	488:61	496:62	552:92
	568:70	432:70	651:93
	568:71	432:72	498:83

553:79	472:59
624:78	464:58
552:69	441:49
544:68	384:48

230.	230:32	324:41	625:79
	370:43	276:52	541:68
	260:51	841:91	318:48
	440:62	671:82	437:66

561:79	315:53
734:88	584:72
624:89	612:78
527:69	475:58

231. 27 մ չիթը և 23 մ սատինը միասին արժեն 97 ո. 51 կ., իսկ 27 մ չիթը և 53 մ սատինը միասին

արժէն 193 ռ. 79 կ. Ի՛նչ արժէն 1 մ չիթը և 1 մ սա-
տինն առանձին-առանձին:

232. 15 պարկ ալյուրի և 9 պարկ կարտոֆիլի քաշը
միասին 1632 կգ է, իսկ 15 պարկ ալյուրի և 26 պարկ
կարտոֆիլի քաշը միասին 2448 կգ է: Վո՞րքան է 1 պարկ
ալյուրի և 1 պարկ կարտոֆիլի քաշն առանձին-առան-
ձին:

233.	315:40	392:50	520:65
	315:50	392:60	304:76
	315:45	392:56	375:55
	414:46	448:56	
	185:37	462:66	
	405:45	380:76	

234.	342:57	141:47	296:37
	288:96	216:24	536:67
	378:63	301:43	420:84
	675:75	495:55	
	616:77	837:93	
	602:86	603:76	

235.	150:25	182:26	222:37
	230:46	275:55	360:45
	520:65	329:47	486:54
	380:76	280:35	396:66
	525:75	486:54	
	320:64	450:75	
	783:87	612:68	
	760:95	864:96	

II

236. Մի մարդուն ամսական միջին հաշվով հարկա-
վոր է 18 կգ բանջարեղեն: Կոլտեստականի 6 անձից
բաղկացած ընտանիքն ունի 1296 կգ բանջարեղեն: Վո՞ր-
քան ժամանակ կբավականանա այդքան բանջարեղենը:

237. Խորհրդային տնտեսությունը կոոպերացիայի և
գործարան-խոհանոցի համար պատրաստեց 39 արկղ ձու,
ընդամենը 56 160 հատ: Կոոպերացիան պետք է ստանա
18 արկղ ձու: Քանի՞ ձու պետք է ստանա գործարան-
խոհանոցը:

238.	1829:59	2449:79	5589:69
	3848:52	2584:68	5976:72
	4814:58	5100:69	7176:78
	1917:71	2419:41	7533:81

6319:89	2178:99
4756:82	2842:98
3960:88	2058:98
2821:91	4214 98

239.	12 177:99	21 696:48	358 324:29
	22 077:99	30 856:58	556 444:49
	31 779:99	27 972:37	594 425:31
	27 456:78	44 928:39	693 099:99

374 237:59
419 175:81
441 750:62
391 736:92

240. Մի բեռնանավի վրա կա 14 400 տախտակ, իսկ
մյուսի վրա՝ 21 600: Այդ տախտակը նավերից դատարկելու

համար վարձեցին 72 բանվոր: Յուրաքանչյուր բանվորը քանի տախտակ պետք է դատարկեր:

241. Նավահանգստում ցած իջեցրին 42 արկղ պահածո և 52 արկղ չոր միրգ: Պահածոների ընդհանուր քաշը 31 ց 8 կգ էր: Չոր մրգով լի մեկ արկղը 18 կգ-ով ծանր էր պահածոյի 1 արկղից: Վո՞րքան էր չոր մրգով լի բոլոր արկղների քաշը:

III

242. Խորհրդային տնտեսությունը վեցորկալուս սպառում է 35 s 40 կգ սիլոս: Քանի կով ունի խորհրդային այդ տնտեսությունը, յեթե մի կովին որական տալիս են 16 կգ սիլոս:

243. Գյուղացու կովը տարեկան տալիս է 1200 լիտր կաթ, վորի 25 լիտրից ստացվում է 1 կգ կարագ: Խորհրդային տնտեսության ֆերմայում կովը տարեկան տալիս է 3450 լ կաթ, վորի 23 լիտրից ստացվում է 1 կգ կարագ: Խորհրդային տնտեսության մեկ կովից տարեկան վորքան ավելի կարագ է ստացվում:

244.	4650:25	7740:45	20 655:85
	5304:34	12 265:55	30 685:95
	3978:26	14 560:65	45 192:84
	5580:36	17 475:75	23 650:86
	25 125:75	74 725:35	
	19 512:36	34 178:46	
	33 132:44	53 637:57	
	29 250:26	70 785:65	

245.	374 275:55	546 268:74	430 192:46
	441 728:64	335 400:75	746 700:75
	419 164:86	322 672:86	693 156:94
	391 780:95	408 348:54	712 215:85
	395 100:75	672 660:74	
	424 545:55	437 070:85	

246. 1905 թվին բանվորը, որական աշխատելով տաս ժամ, ամսական աշխատավարձ էր ստանում միջին հաշվով 36 ո.: Մի ժամվա համար բանվորն ինչ աշխատավարձ էր ստանում (ամիսը հաշվեցեք 24 աշխատանքի որ):

247. 1905 թ. գյուղացիական հուզումների ժամանակ կալվածատերերի 30 000 ազարակներից այրվեց դրանց տասնհինգերորդ մասը: Քանի ազարակ մնաց:

248. «ՓՈ» (ֆիլիքս Չերժինսկի) շոգեքարը տա-նում է 1570 s ծանրության գնացքը: Շոգեքարը և տենդերի քաշը 120 s է: Քանի վազոնից է գնացքը, յեթե մի վազոնը 7 s 300 կգ քաշ ունի, իսկ նրա բեռը՝ 17 s 700 կգ:

249.	29.X= 8816	X:27= 351	21 223:X=87
	55.X=41 470	X:92= 644	119 412:X=93
	X.96=70 560	X:39=1014	125 060:X=37
	X.93=119 412	X:67=5092	115 192:X=44

150. Ներքևի աղյուսակն արտագրեցեք տետրում:
 Լրացրեք դատարկ սյունակը:

Բանջարեղենի անունը	Բերք հավաքված է	
	85 ֆուն մ.-ից	1 ֆուն մ.-ից
1. Կաղամբ	425 կգ	
1. Կարտոֆիլ	255 »	
3. Գազար	340 »	
4. Վարունգ	3400 հատ	

251. Լուծեցեք հետևյալ որինակները: Ստուգեցեք:

24.27	26.35	48.79	37.54	83.78
45.39	45.38	64.87	45.86	72.94
54.63	52.65	76.98	73.84	75.62
78.89	86.75	97.85	68.77	87.78

252. Լուծեցեք հետևյալ որինակները, ապա ստուգեցեք:

22 638:98	27 456:78	30 972:87	44 928:39
12 177:99	19 176:68	21 696:48	358 324:29
22 077:99	22 311:67	30 856:58	556 444:49
31 779:99	20 064:57	27 972:37	594 425:31

253. Մի յերեկո վառվելով՝ լամպը 135 գ նավթ էր սպառում: Վեցօրյա լամպն փոքր քան նավթ էր սպառում:

254. Մի ցեխում աշխատում էին 178 կին և 4 անգամ ավելի՝ տղամարդ: Քանի՞ տղամարդ կար այդ ցեխում:

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՀԱՇՎՈՒՄԸ

255. Վայրկյանների վերածեցեք՝ 3 րոպեն, 1 րոպե 20 վայրկյանը, 7 րոպ. 38 վայրկ., 5 րոպ. 8 վայրկ., 13 րոպ. 45 վայրկ., 18 րոպ. 35 վայրկ., 25 րոպ. 47 վայրկ., 36 րոպ. 58 վայրկ.:

256. Ավելի մեծ չափեր դարձրեք՝ 400 վայրկյանը, 340 վայրկ., 375 վայրկ., 600 վայրկ., 960 վայրկ., 426 վայրկ., 752 վայրկ., 840 վայրկ., 986 վայրկ., 1248 վայրկ.:

257. Բոպենների վերածեցեք՝ 9 ժամը, 3 ժամ 40 րոպեն, 6 ժ. 46 րոպ., 8 ժ. 6 րոպեն, 14 ժ. 27 րոպ., 16 ժ. 38 րոպ., 21 ժ. 43 րոպ., 25 ժ. 56 րոպ.:

258. Ավելի մեծ չափեր դարձրեք՝ 420 րոպեն, 140 րոպ., 195 րոպ., 720 րոպ., 900 րոպ., 428 րոպ., 795 րոպ., 815 րոպ., 864 րոպ., 916 րոպ., 1450 րոպ.:

259. Ժամերի վերածեցեք՝ 8 ուրը, 30 ուրը, 25 ուրը, 5 ուրը 8 ժամը, 7 ուրը 15 ժ., 15 ուրը 6 ժ., 17 ուրը 10 ժ., 25 ուրը 15 ժ., 47 ուրը 18 ժամը:

260. Ավելի մեծ չափեր դարձրեք՝ 216 ժամը, 460 ժ., 400 ժ., 624 ժ., 343 ժ., 496 ժ., 643 ժ., 680 ժ., 710 ժ., 826 ժ., 954 ժամը:

261. Տարին 365 կամ 366 ուր է: Ստուգեցեք՝ արդյոք ճիշտ է այդ յոթ ամիս 31-ական ուր է, չորս ամիս՝ 30-ական ուր, մի ամիս էլ՝ 28 կամ 29 ուր:

262. Սոճին կարող է ապրել մինչև 600, իսկ կաղնին՝ մինչև 1000 տարի: Այդ ծառերից յուրաքանչյուրը քանի՞ դար կարող է ապրել:

263. Թղթի առաջին դործարանը կառուցվել է սրանից 500 տարի առաջ: Քանի՞ դար է, վոր Թուղթը դործարանային յեղանակով է պատրաստվում:

264. Տպագրության գյուտը յեղել է 1438 թվին: Վո՞ր դարում է յեղել այդ:

265. Թվանշաններով գրեցեք ներկա թվականը: Այժմ վո՞ր դարն է:

266. Ճորտատիրությունը Ռուսաստանում վերացվել է 1861 թ.: Քանի՞ տարի յե անցել այդ ժամանակվանից:

267. Առաջին հեղափոխությունը Ռուսաստանում յեղավ 1905 թվին, իսկ ինքնակալության տապալումը և Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը՝ 1917 թվին: Վո՞րքան է այդ յերկու դեպքերի միջև ընկնող ժամանակաշրջանը:

268. Վլադիմիր Իլյիչ Լենինը ծնվել է 1870 թ. և մեռել է 1924 թ.: Քանի՞ տարի յե ապրել Լենինը:

269. Ձյունն առաջին անգամ յեկավ նոյեմբերի 10-ին: Ամենախիստ սառնամանիքը յեղավ հունվարի 21-ին: Ձյունն սկսեց հալվել փետրվարի 25-ին: Գետը բացվեց ապրիլի 19-ին: Հաշվեցեք այդ դեպքերի միջև ընկած ժամանակը:

270. Կոյանտեսությունը նկատի ունի գարնանացանի հետևյալ պլանը—վարսակը ցանել ապրիլի 26-ին, արինգը (հնդկացորեն)՝ մայիսի 19-ին, կարտոֆիլը՝ մայիսի 5-ին, վուշը՝ յունիսի 1-ին:

Ինչքա՞ն ժամանակ պետք է անցնի՝ վարսակի ցանքից մինչև կարտոֆիլի ցանքը. կարտոֆիլի ցանքից մինչև արինգի ցանքը. արինգի ցանքից մինչև վուշի ցանքը:

271. Սահնակով գնալն սկսվեց նոյեմբերի 12-ից և այդ շարունակվեց 4 ամիս 6 օր: Յերբ դադարեց սահնակով գնալը:

272. Սառցի վրայով յերթեվեկությունն սկսվեց դեկտեմբերի 16-ին և շարունակվեց մինչև մարտի 5-ը: Վո՞րքան ժամանակ տևեց սառցի վրայով յերթեվելը:

273. Նավարկությունը գետի վրա տևեց ապրիլի 12-ից մինչև նոյեմբերի 20-ը: Վո՞րքան ժամանակ շարունակվեց նավադնացությունը:

274. Գնացքը յերկու կայարանների միջև յեղած տարածությունն անցավ 5 ժ. 35 րոպեյում: Վո՞րքան ժամանակում կարելի յե այդ տաքոծությունն անցնել շոգենավով, յեթե վերջինս 3 անգամ դանդաղ է չալ ժվում գնացքից:

275. Կարի դործարանում 14 ժ. 30 րոպեյում կտրեցին 5 կոստյում: Ինքնաշխատ դերձակը 3 կոստյում կարելու համար աշխատեց 54 ժ. 15 րոպե: Ինքնաշխատ դերձակի համեմատությամբ դործարանը քանի՞ անգամ ավելի արագ կտրեց:

276. Գործարանում մեքենայով 10 մերքն արվում է 2 րոպե 50 վայրկյանում: Կոստյումի վրա պետք է անել 8 մերք: Վո՞րքան ժամանակ կպահանջվի դրա համար:

277. Ելեկտրական մատղացով 28 կգ միսը կարելի մանրացնել 19 րոպե 36 վայրկյանում, իսկ ձեռքի մատղացով՝ 1 կգ միսը 7 րոպեյում: Ելեկտրական մատղացը քանի՞ անգամ արագ է աշխատում ձեռքի մատղացից:

278. Ելեկտրական մեքենան 48 կգ կարտոֆիլը մաքրում է 32 րոպեյում, իսկ ձեռքով 1 կգ կարելի յե 10 րոպեյում մաքրեր: Մեքենայով քանի՞ անգամ արագ կարելի յե կարտոֆիլ մաքրել քան ձեռքով:

289. 100 ժամում հողմադացն աղում է 21 000 կգ, ջրադացը՝ 33 000 կգ, իսկ շոգեադացը՝ 48 000 կգ հացահատի: Մի ժամում սոսանձին-առանձին վո՞րքան հացահատիկ են աղում այդ աղացները:

290. $2200:100$ $6600:100$ $40\ 700:100$
 $7800:100$ $7500:100$ $25\ 600:100$
 $5900:100$ $5900:100$ $75\ 800:100$

$456\ 600:100$ $600\ 000:100$

$356\ 800:100$ $200\ 000:100$

$963\ 700:100$ $900\ 000:100$

II

291. Խորհրդային տնտեսությունը յուր 200 հեկտար տարածություն ունեցող հողամասի ամեն մի հեկտարից հավաքեց 14 975 կգ, իսկ 300 հա մեծության հողամասի ամեն մի հեկտարից՝ 15ց 45կգ բամբակ: Խորհրդային տնտեսությունը վո՞րքան բամբակ հավաքեց այդ յերկու հողամասերից:

292. Մի հեկտար հողամասից ստացվում է 900 կգ չգտված բամբակ, վորի մի յերրորդ մասը զուտ բամբակն է: Մի կիլոգրամ զուտ բամբակից ստացվում է 10 մ 75 սմ գործվածք: Վո՞րքան գործվածք է ստացվում 1 հա բամբակից:

293. $24.2).100$ $(35.3).100$ $(48.4).100$ $(63.5).100$
 24.200 35.300 48.400 63.100

294. 15.200 25.400 341.200
 16.200 26.400 753.200
 18.300 28.500 224.300
 19.300 30.500 522.400
 536.400 575.600 788.800
 451.400 738.600 855.800
 824.500 459.700 677.900
 956.500 537.700 754.900

295. Կարի գործարանում բանվորուհին 1 ժամում մեքենայով 200 մերք է պատրաստում: Քանի՞ վալրկյան է գործադրում նա 1 մերքը պատրաստելու վրա:

296. Առաջին հնգամյակի սկզբին 500 բանվոր աշխատում էր 3 դազգյահով և որակաւն 38 500մ գործվածք պատրաստում: Հնգամյակի վերջին 400 բանվոր աշխատում էր 4 դազգյահով և պատրաստում 43 200 մ գործվածք: Հնգամյակի վերջին վո՞րքան բարձրացավ յուրաքանչյուր բանվորի արտադրողականությունը:

297. $(1800:100):3$ $(2100:100):7$ $(3600:100):9$
 $1800:300$ $2100:700$ $3600:900$

298. $1600:400$ $18\ 000:900$ $64\ 400:400$
 $2400:600$ $25\ 000:500$ $74\ 800:400$
 $7200:800$ $42\ 000:700$ $32\ 500:500$
 $8100:900$ $54\ 000:600$ $55\ 000:500$

$61\ 200:600$ $2\ 600:800$
 $84\ 600:600$ $43\ 200:800$
 $84\ 700:700$ $84\ 200:900$
 $39\ 200:700$ $57\ 600:900$

299. Ստալինգրադի տրակտորների գործարանը տարեկան պատրաստում է 50 000 տրակտոր: 100 տրակտորին գնում է 440 s մետաղ: Քանի գնացքով հնարավոր կլինի այդ ամբողջ մետաղը գործարանին հասցնել, լեթե մի գնացքը կրում է 800s:

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄԸ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ ՅԵՌԱՆԻՇ ԹՎՈՎ

300. Գործարանը բանվորների համար մի տուն է կառուցում 384 բնակարանով: 168 բնակարաններից լուրարանչյուրն ունի 48 ֆառ. և 75 ֆառ. դմ, իսկ մյուսների՝ 36 ֆառ. մ 50 ֆառ. դմ բնակելի տարածութուն: Վո՞րքան է այդ նոր տան ամբողջ բնակիչի տարածութունը:

301. Շաշարանը 92 որում բաց թողեց 103 500 ճաշ: Վո՞րքան ճաշ բաց կթողնի նա մի տարում:

302.	492.273	549.275	363.836
	514.219	732.358	729.861
	385.835	875.524	567.384
	832.184	713.672	625.387
	537.243	228.326	237.728
	356.365	735.425	359.995
	443.234	824.317	473.813
	656.359	494.727	769.516
303.	373.356	481.549	369.719
	566.215	91.282	776.269
	675.424	725.354	588.424

	441.572	342.841	587.427
	782.297	895.299	929.394
	584.485	645.199	843.597
304.	144.221	115.243	212.416
	323.128	244.324	572.253
	242.325	442.157	672.347
	375.294	2142.193	3299.215
	324.399	2671.188	3729.269
	384.489	2282.295	3645.297

305. Բանվորների բնակության համար կառուցված տունը նստեց 976 000 ու: Յուրաքանչյուր հազար ուրբ լուց շենքի վրա աշխատողներին արվեց 347 ու: Վո՞րքան էր մնացած ծախսերի գումարը:

306. Մի ցեխի 147 բանվոր բաժանորդագրվեցին փոխառության՝ յուրաքանչյուրը 125 ու, և 185 բանվոր՝ յուրաքանչյուրը 175 ու, Գտե՞ք այդ ցեխի բաժանորդագրության ընդհանուր գումարը:

307. Նյու-Յորքում 180 որում հրատարակվեց 73 400 հրաման՝ գործազուրկ ընտանիքներին վարձը չտալու պատճառով բնակարաններից փտարելու մասին: Այդ քաղաքում ամեն մի ժամում քանի՞ մարդ է փոխոց նետվում, լեթե ամեն մի ընտանիքը միջին թվով 3 մարդ հաշվենք:

308. Նկուղից 3 պոմպով դուրս քաշեցին 6808 լ ջուր. մի ընկերություն առաջին պոմպով դուրս քաշեցին 56 լ, յերկրորդ պոմպով՝ 48 լ, յերրորդ պոմպով, 44 լ ջուր: Վո՞րքան ժամանակում նկուղից ամբողջ ջուրը դուրս քաշեցին:

309. 8988:321 16 044:382
 6370:182 18 936:526
 8400:175 18 048:752
 5254:142 29 328:375
 49 474:853 50 908:356
 35 646:457 94 089:237
 38 468:652 68 820:372
 26 748:743 55 144:452

310. 114 912:756 414 288:756 396 440:935
 153 999:639 282 924:813 104 000:832
 177 552:548 260 275:725 340 176:912
 121 486:437 203 365:457 251 904:768
 150 384:482
 203 504:632
 172 890:678
 289 428:813

311. 130 500:348 403 788:759
 400 464:972 272 592:432
 285 570:835 185 220:588
 379 316:713 128 250:375
 279 456:852 302 452:911
 189 952:742 408 342:759
 206 500:875 353 228:379
 339 986:874 554 046:863

312. Յերկու բեռնատար ավտոմոբիլ հացահատիկ տեղափոխելիս միասին սպառեցին 6 կգ 300 գ բենզին: Ի՞նչ հեռավորություն անցան այդ ավտոմոբիլները, յեթե

դրանցից մեկը յուրաքանչյուր կիլոմետրին սպառում էր 170 գ, իսկ միուսը՝ 80 գ ավելի բենզին:

313. Մարդատար թեթև ավտոմոբիլը և բեռնակիրն անցան միևնույն հեռավորությունը, ճանապարհին սպառելով ընդամենը 12 կգ 300 գ բենզին: Մարդատար ավտոմոբիլը 1 կիլոմետրին սպառում էր 110 գ, իսկ բեռնակիրը՝ 300 գ բենզին: Ի՞նչ հեռավորություն անցան այդ յերկու տեսակ ավտոմոբիլները:

314. Լուծեցեք հետևյալ որինակները և ստուգեցեք:

317.538	436.213	694.372
619.871	346.435	526.329
589.483	458.472	765.436
649.285	754.328	
742.458	847.452	
863.521	976.689	

315. Լուծեցեք հետևյալ որինակները և ստուգեցեք:

52 332:356	69010:515	65682:534
59 356:418	76500:612	88672:652
71 722:329	94248:357	172095:447
	165 648:714	
	257 712:826	
	249 688:529	

316. (24352 - 22 395) · 169 (267 865 + 290 108): 117
 (3756 - 1803) · 115 (9609 + 7563): (4878 - 4560)
 (69 034 - 68 590) · 246 (79 609 + 68 479): 428

317. 4477:121+8064:112 3276:273+ 455: 35
3382: 89+ 2790: 45 13 932:172+7728:112
9398:254+ 8004:276 20 916:249+8505:315

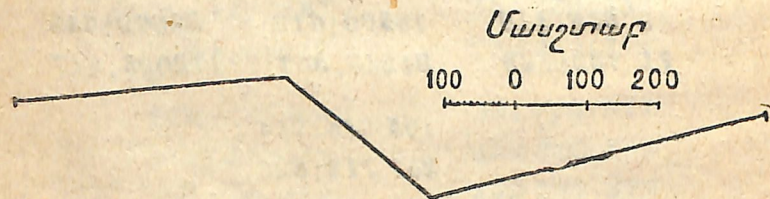
318. 2093: 91+2072:56 3799:131+1953: 63
3105: 23-- 980:28 4224:128 2970:135
3243:141+ 374:22 3968:121+2548:182
3968: 31-- 6225:75 1624: 56-- 693: 63

319. Բանվորներին հանգստի տներ ուղարկելու համար հատկացվեց 31 875ռ., ամեն մի տեղին 175ռ.: Այդ գումարով քանի՞ բանվոր կկարողանա հանգստի տներ գնար:

320. 124 սայլով փոխադրվեց 29 760 աղյուս: Քանի՞ աղյուս ելին բարձել յուրաքանչյուր սայլին:

ՀԱՏԱԿԱԳԴԻՄ ՅԵՎ ՄԱԿԵՐԵՍ

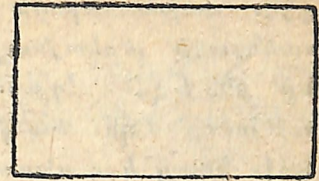
321. Ճանապարհի հատակագծի վրա 100 մետրի խիարեն ընդունված է 1սմ: Քտեք ճանապարհի իսկական յերկարությունը:

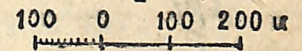
322. Հատակագծի վրա ուղղանկյուն հողամասի լայնությունն արտահայտված է 4սմ 5մմ ուղիղ գծով: Իրականում այդ հողամասի լայնությունը 900 մետր է: Ինչպիսի մասշտաբով է կազմված այս գծագիրը:

323. Հատակագծի վրա բանջարանոցի 1սմ-ը նշանակում է 200մ: Հաշվեցեք բանջարանոցի մակերեսը:

324. Հատակագծի վրա ուղղանկյան յերկայնությունը 8սմ է, իսկ իրականում՝ 40մ: Հատակագծի վրա լայնությունը 6սմ է: Հաշվեցեք այդ ուղղանկյան իսկական մակերեսը:

Մասշտաբ

325. Դպրոցական արհեստանոցում կա յերկու թերթ թիթեղ: Դրանցից մեկի յերկայնությունը 2մ է, լայնությունը՝ 4դմ, իսկ մյուսի յերկայնությունը՝ 3 մետր, լայնությունը՝ 5դմ: Քանի՞ խաղաթիակ (կոշ) կպատրաստվի այդ թիթեղից, յեթե 1 թիակին գնում է 1 ֆառ դմ:

326. Մի տախտակի յերկայնությունը 6մ է, լայնությունը՝ 25սմ, մյուսի յերկայնությունը 7մ է, լայնությունը՝ 20սմ: Մի տախտակի մակերեսը մյուսից վո՞րքան է մեծ:

327. Սենյակի բարձրությունը 4մ է, մի պատի յերկայնությունը 7 մ 5դմ է, մյուսինը՝ 3մ Իռների է պատուհանների բռնած տարածությունը 12 ֆառ. մ է: Քանի՞ կտոր պատասառ կգնա այդ սենյակը պատասառելու համար, յեթե յուրաքանչյուր 3 ֆառ մ-ին գնում է 1 կտոր:

328. Պետք է ձեղնաթիթեղով ծածկել գոմի յերկեք կտուրը, վորի յերկայնությունը 64մ է, լայնությունը՝ 12մ 5դմ: Քանի՞ թերթ թիթեղ կգնա ամբողջ ծածկին, յեթե 4 ֆառ մ-ին գնում է 5 թերթ:

323. Պատի յերկայնությունը 17 մ 5 դմ է, բարձրությունը 4 մ Գանի՝ աղյուս է գնացել այդ պատին, յեթե 1 քառ. մետրին գնացել է 255 աղյուս:

330. Նախասենյակի հատակը պետք է աղյուսեր Նախասենյակի յերկայնությունը 5 մ 4 դմ է, լայնությունը՝ 3 մ 8 դմ: Աղյուսի յերկայնությունը 3 դմ է, լայնությունը՝ 1 դմ: Քանի՞ աղյուս կգնա:

331. Պետք է տախտակել հատակը, վորի յերկայնությունը 5 մ 4 դմ է, լայնությունը՝ 2 մ: Քանի՞ տախտակ կգնա, յեթե զբանց յերկայնությունը 6 մ է, լայնությունը՝ 2 դմ:

332. Մինչև հեղափոխությունը մի բանվորի 5 հոգուց բաղկացած ընտանիքն զբաղեցնում էր մի սենյակ՝ 5 մ 6 դմ յերկայնությամբ և 4 մ 5 դմ լայնությամբ: Ներկայումս այդպիսի ընտանիքն ապրում է յերկու սենյակում, վորոնցից մեկի մակերեսը 25 քառ. մ և 40 քառ. դմ, է իսկ մյուսինը՝ 19 քառ. մ և 80 քառ. դմ: Վո՞րքան է ավելացել այդ ընտանիքի ամեն մի անդամի բնակելի տարածությունը:

Յերկայնություն	Լայնություն	Մակերես
100 մ	1 մ	
50 մ	2 մ	
25 մ	4 մ	
20 մ	5 մ	
10 մ	10 մ	

333. Այս աղյուսակում տրված են հինգ ուղղանկյուն ձևանկարների յերկայնությունն ու լայնությունը: Հաշվեցե՛ք այդ ձևանկարներից յուրաքանչյուրի մակերեսը՝ նախ քառակուսի մետրներով, ապա ար-երով:

334. Քառակուսի մետրների գերածեցե՛ք՝ 2 ար ք, 5 ա, 40 ա, 2 ա 36 քառ. մ, 3 ա 8 քառ. մ, 12 ա, 20 քառ. մ:

335. Մեծ չափեր դարձրե՛ք՝ 300 քառ. մ, 500 քառ. մ, 260 քառ. մ, 400 քառ. մ, 675 քառ. մ:

Յերկայնություն	Լայնություն	Մակերես
1000 մ	10 մ	
625 մ	16 մ	
500 մ	20 մ	
400 մ	25 մ	
200 մ	50 մ	
100 մ	100 մ	

336. Այս աղյուսակում տրված են վեց ուղղանկյուն ձևանկարների յերկայնությունն ու լայնությունը: Հաշվեցե՛ք այդ ձևանկարներից յուրաքանչյուրի մակերեսը՝ նախ քառակուսի մետրներով, ապա հեկտարներով:

337. ար-երի և մետրների գերածեցե՛ք 3 հեկտար, 7 հա, 4 հա 85 ա, 2 հա 60 ա, 1 հա 7 ա:

338. Մեծ չափեր դարձրեք՝ 500 մ, 800 մ, 215 մ, 348 մ, 460 մ. 305 մ, 1504 մ, 2748 մ՝ 5700 ֆուն մ, 86 900 ֆուն. մ, 60 356 ֆուն. մ. 304 840 ֆուն. մ.

339. Մի ուղղանկյան հողամասում, փորի յերկայնութիւնը 96 մ է, լայնութիւնը՝ 75 մ, կարելի յե աճեցնել 864 ծառ: Քանի ծառ կարելի յե աճեցնել 1 առ հողամասում:

340. Քանի սալի աղբ է պէտք հողամասին, փորի յերկայնութիւնը 250 մ է, լայնութիւնը՝ 200 մ, յեթե մի հեկտար հողամասում փռում են 30 s է մի սալը տանում է 750 կգ աղբ:

341. 60 մարդուց բաղկացած անտառահատների արտելը պետք է ծառեր կտրի մի ուղղանկյունաձև հողամասում, փորի յերկայնութիւնը 375 մ է, լայնութիւնը՝ 80 մ: Ամեն մի անտառահատը քանի ծառ կտրեց յեթե մի հեկտար հողամասում աճում է 1400 ծառ:

342. Մի անտառամասից, փորի յերկայնութիւնը 2 կմ է լայնութիւնը 500 մետր է, ստացան 43 200 խոռ մ պտուղաբեր: Վո՞րքան վառ լափայտ կստացվի այն հողամասից, փորի մակերեսը 15 հե տար է:

343. Մի խորհրդային տնտեսութիւնը բամբակ ցանեց մի հողամասում, փորի յերկայնութիւնը 1 կմ 250 մ է, լայնութիւնը՝ 600 մ: Ամեն մի հեկտարից հավաքեցին 875 կգ հում բամբակ, փորի մի յերորդ մասն էր զուտ բամբակը: Ի՞նչքան զուտ բամբակ ստացավ խորհրդային տնտեսութիւնը:

344. Քանի կես, քառորդ, ութերորդական մաս կա մի ամբողջ շերտում:

Քանի քառորդ է $\frac{1}{2}$ -ը:

Քանի ութերորդական մաս կա $\frac{1}{4}$ -ում, $\frac{3}{4}$ -ում, $\frac{1}{2}$ -ում:

1							
$\frac{1}{2}$				$\frac{1}{2}$			
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$
$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$

345. Քանի կես կարելի է կազմել $\frac{2}{4}$ -ից, $\frac{4}{8}$ -ից:

346. Քանի քառորդ կարելի յե կազմել $\frac{2}{8}$ -ից, $\frac{4}{8}$ -ից, $\frac{6}{8}$ -ից:

347. Արտադրեցեք այս որինակները և նշանակեք բաց թողած թվերը:

$$\frac{1}{2} = \frac{1}{4}, \quad \frac{1}{2} = \frac{1}{8}, \quad \frac{1}{4} = \frac{1}{8}, \quad \frac{3}{4} = \frac{2}{8}, \quad \frac{2}{4} = \frac{2}{8}$$

$$\frac{2}{4} = \frac{2}{2}, \quad \frac{4}{8} = \frac{4}{2}, \quad \frac{4}{8} = \frac{4}{4}, \quad \frac{2}{8} = \frac{2}{4}, \quad \frac{6}{8} = \frac{6}{4}$$

348. Դույլը կիսով չափ լցրին ջրով, հետո դարձաւ $\frac{1}{4}$ դույլ ավելացրին: Դույլի վեր մասը լցվեց ջրով:

349. Մի պիտներ պիտներիական ակումբում անցկացրեց $1\frac{1}{2}$ ժամ և $\frac{3}{4}$ ժամ եւ դասերը պատրաստեց:

Վո՛րքան ժամանակ նա նվիրեց անկումբին և դասեր պատ-
րաստելուն:

350. Գնեցին $1\frac{1}{8}$ կգ հալած լուղ և $\frac{3}{4}$ կգ կարագ:
Վո՛րքան յուղ ու կարագ գնեցին:

351. Քուրապտուղներով լի մի դամբյուղի քաշը $2\frac{3}{8}$
կգ է, մյուսինը՝ $3\frac{1}{4}$ կգ: Վո՛րքան է յերկու դամբյուղ-
ների քաշը:

352. Խմորեղենով լի արկղի քաշը 1 կգ է, իսկ դա-
տարկ արկղինը՝ $\frac{5}{8}$ կգ: Վո՛րքան է միայն խմորեղենի
քաշը:

353. Պղնձե ամանի քաշը $2\frac{3}{4}$ կգ է, իսկ թեյա-
մանինը՝ $\frac{1}{8}$ կգ պակաս: Վո՛րքան է թեյամանի քաշը:

354. Գնեցին $3\frac{1}{2}$ խոր. մ վառելափայտ, բայց վա-
ռեցին միայն $1\frac{1}{4}$ խոր. մ: Վո՛րքան մնաց:

355. Բանջարանոցի կես մասում ցանված է կար-
տոֆիլ, $\frac{1}{4}$ ում՝ կաղամբ, $\frac{1}{8}$ ում սոխ, մնացած մասումն էլ՝
ուրիշ բանջարեղեններ: Բանջարանոցի վո՛ր մասն է հատ-
կացված ուրիշ բանջարեղենների:

356. Վաճառեցին կտորեղենի յերեք մնացորդ, վո-
րոնցից առաջինը 3 մ էր, յերկրորդը՝ զրանից $\frac{3}{4}$ մ պա-
կաս, իսկ յերրորդը՝ $\frac{5}{8}$ մ պակաս յերկրորդից: Քանի մետր
էր յերրորդ կտորը:

357. Պաստառեցին յերկու սենյակ. մեկին գնաց
 $18\frac{1}{4}$ կտոր պաստառ, իսկ մյուսին՝ $1\frac{1}{2}$ կտոր պակաս:
Ինչքան պաստառ գնաց յերկու սենյակին:

$$358. \begin{array}{ccccc} \frac{1}{2} + \frac{1}{4} & \frac{1}{2} + \frac{1}{8} & \frac{3}{4} + \frac{1}{8} & \frac{1}{4} + \frac{5}{8} & \frac{3}{8} + \frac{1}{2} \\ \frac{3}{4} - \frac{1}{2} & \frac{5}{8} - \frac{1}{2} & \frac{1}{2} - \frac{3}{8} & \frac{3}{8} - \frac{1}{4} & \frac{3}{4} - \frac{5}{8} \end{array}$$

$$359. \begin{array}{ccccc} \frac{1}{2} + \frac{1}{2} & \frac{3}{4} + \frac{1}{4} & \frac{1}{8} + \frac{7}{8} & \frac{3}{8} + \frac{5}{8} & \frac{7}{8} + \frac{1}{8} \\ 1 - \frac{1}{2} & 1 - \frac{3}{4} & 1 - \frac{5}{8} & 1 - \frac{1}{8} & 1 - \frac{7}{8} \end{array}$$

$$360. \begin{array}{ccccc} \frac{1}{2} + \frac{3}{4} & \frac{1}{2} + \frac{7}{8} & \frac{3}{4} + \frac{3}{8} & \frac{1}{4} + \frac{7}{8} & \frac{3}{4} + \frac{5}{8} \\ 1 - \frac{1}{4} - \frac{1}{2} & 1 - \frac{1}{8} - \frac{1}{2} & 1 - \frac{3}{8} - \frac{3}{4} & 1 - \frac{1}{8} - \frac{1}{4} & 1 - \frac{5}{8} - \frac{3}{4} \end{array}$$

$$361. \begin{array}{ccccc} \frac{3}{4} + \frac{1}{2} & \frac{1}{2} + \frac{5}{8} & \frac{7}{8} + \frac{3}{4} & \frac{7}{8} + \frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} - \frac{3}{4} & \frac{1}{8} - \frac{1}{2} & \frac{1}{4} - \frac{5}{8} & \frac{3}{4} - \frac{7}{8} \end{array}$$

$$362. \begin{array}{ccccc} \frac{1}{2} + \frac{3}{4} & \frac{7}{8} + \frac{1}{2} & \frac{3}{4} + \frac{5}{8} & \frac{3}{8} + \frac{1}{4} \\ \frac{1}{3} - \frac{1}{2} & \frac{1}{4} - \frac{7}{8} & \frac{1}{5} - \frac{5}{8} & \frac{3}{4} - \frac{7}{8} \end{array}$$

II

363. Քանի յերրորդական, վեցերորդական և տաս-
ներկու երկրորդական մասեր կան մի ամբողջ շերտում:

1				
$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$
$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$

Քանի վեցերորդական մաս
է $\frac{1}{3}$ -ը, $\frac{2}{3}$ -ը:

Քանի տասներկուերորդական
մաս է $\frac{1}{6}$ -ը, $\frac{1}{3}$ -ը, $\frac{2}{3}$ -ը, $\frac{5}{6}$ -ը:

364. Քանի յերրորդականը

մաս կարելի չէ կազմել $\frac{2}{6}$ -ից, $\frac{4}{6}$ -ից:

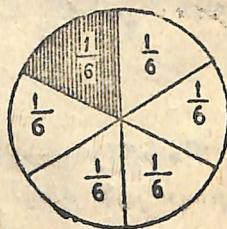
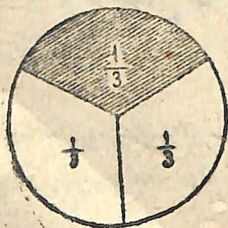
365. Քանի յերրորդական մաս կարելի չէ կազմել
 $\frac{4}{12}$ -ից, $\frac{8}{12}$ -ից:

366. Քանի վեցերորդական մաս կարելի չէ կազմել
 $\frac{2}{12}$ -ից, $\frac{4}{12}$ -ից, $\frac{6}{12}$ -ից, $\frac{8}{12}$ -ից, $\frac{10}{12}$ -ից:

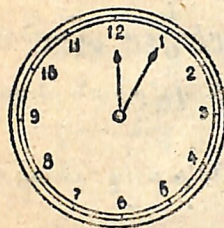
367. Արտագրեցեք հետևյալ որինակները և նշանակեցեք
բաց թողած թվերը.

$$\begin{array}{ccccc} \frac{1}{3} = \frac{1}{6} & \frac{1}{3} = \frac{1}{12} & \frac{1}{6} = \frac{1}{12} & \frac{2}{3} = \frac{1}{12} & \frac{5}{6} = \frac{1}{12} & \frac{2}{3} = \frac{1}{6} \\ \frac{2}{12} = \frac{1}{6} & \frac{4}{12} = \frac{1}{3} & \frac{2}{6} = \frac{1}{3} & \frac{8}{12} = \frac{1}{3} & \frac{6}{12} = \frac{1}{6} & \frac{8}{12} = \frac{1}{6} \end{array}$$

368. Քանի հալասար մասերի չէ բաժանված զծա-
ղրի շրջաններից յուրաքանչյուրը. ինչպիսի մասեր են,
վժր. մասերն են զծաղորված:

369. Գծագրեցեք 6 ամ կողմով մի քառակուսի, բա-
ժանեցեք այդ 6 հալասար մասերի $\frac{1}{6}$ ու $\frac{5}{6}$ մասերը
ներկեցեք տարբեր գույներով:

370. Քանի հալասար մասերի չէ
բաժանված ժամագույցի ցիֆերը առաջ:
Մի մասն այդ շրջանի վո՞ր մասն է
կազմում:

371. Մեծ սլաքը 5 րոպեյում, 15
րոպեյում այդ շրջանի վո՞ր մասը կանց-
նի: $\frac{3}{12}$ -ը քանի՞ քառորդ է:

372. Մեծ սլաքը 30 րոպեյում շրջանի վո՞ր
մասը կանցնի: Քանի՞ կես կարելի չէ կազմել $\frac{6}{12}$ -ից:

373. Մեծ սլաքը 10, 20, 40 րոպեյում շրջանի
վո՞ր մաս կանցնի:

474. Աշակերտը $\frac{2}{3}$ ժամում պատրաստեց հոտարա-

կազիսուլթյան և մայրենի լեզվի դասերը և $\frac{1}{6}$ ժամում
լուծեց խնդիրը. վորքան ժամանակ դործադրեց նա
դասերը սովորելու վրա:

375. Բանվորը յուր աշխատավարձի $\frac{2}{3}$ -ը ծախսում է
սննդի և բնակարանի վարձի վրա, $\frac{1}{6}$ -ը՝ հագուստի,
 $\frac{1}{2}$ -ը՝ յուր կուտուրական կարիքների վրա: Նրա աշխա-
տավարձի վո՞ր մասն է մնում մյուս ծախսերի համար:

376. Մի բեռնակիր ավտամոբիլով հաց բերին կոտլերատիվին: Մինչև ճաշ վաճառեցին սպիտակ հացի $\frac{1}{6}$ -ը և հաճարի հացի $\frac{2}{3}$ -ը: Հացի վո՞րքան մասն է մնացել չվաճառված:

377. Ճաշարանը միս ստացավ, վորի $\frac{1}{6}$ -ը գործածեցին ճաշի մեջ, կեսն է աղ զրին: Մսի վո՞րքան մասը մնաց առանց աղ գնելու:

378. Մի կայարանից մինչև մյուսն արագ գնացքն անցավ $1\frac{2}{3}$ ժամում, մարդատար գնացքը $\frac{5}{6}$ ժամ ավելի գործադրեց արագ գնացքի համեմատությամբ, իսկ ապրանքատարը՝ $1\frac{7}{12}$ ժամով դանդաղ, քան մարդատարը: Մի կայարանից մինչև մյուսը վո՞րքան ժամանակում անցավ ապրանքատար գնացքը:

379. $\frac{1}{3} + \frac{2}{3}$ $\frac{1}{6} + \frac{5}{6}$ $\frac{1}{12} + \frac{5}{12}$ $\frac{1}{12} + \frac{7}{12}$ $\frac{5}{12} + \frac{7}{12}$
 $1 - \frac{2}{3}$ $1 - \frac{5}{6}$ $1 - \frac{5}{12}$ $1 - \frac{7}{12}$ $1 - \frac{11}{12}$

380. $\frac{1}{3} + \frac{1}{6}$ $\frac{1}{3} + \frac{1}{12}$ $\frac{1}{6} + \frac{1}{12}$ $\frac{1}{3} + \frac{5}{12}$ $\frac{1}{6} + \frac{7}{12}$
 $\frac{2}{3} - \frac{1}{6}$ $\frac{5}{6} - \frac{1}{3}$ $\frac{7}{12} - \frac{1}{3}$ $\frac{2}{3} - \frac{5}{12}$ $\frac{5}{6} - \frac{7}{12}$

181. $\frac{2}{3} + \frac{5}{6}$ $\frac{2}{3} + \frac{7}{12}$ $\frac{5}{6} + \frac{5}{12}$ $\frac{11}{12} + \frac{1}{6}$ $\frac{7}{12} + \frac{5}{6}$
 $1\frac{1}{3} - \frac{5}{6}$ $1\frac{1}{12} - \frac{2}{3}$ $1\frac{1}{12} - \frac{5}{6}$ $1\frac{1}{6} - \frac{7}{12}$ $1\frac{5}{6} - \frac{11}{12}$

382. $1\frac{5}{6} + \frac{1}{3}$ $2\frac{5}{12} + \frac{2}{3}$ $3\frac{7}{12} + \frac{5}{6}$ $4\frac{5}{6} + \frac{1}{12}$
 $2\frac{1}{6} - \frac{2}{3}$ $3\frac{1}{3} - \frac{5}{6}$ $5\frac{1}{6} - \frac{7}{12}$ $6\frac{1}{12} - \frac{1}{3}$

383. $2\frac{1}{3} + 1\frac{5}{6}$ $3\frac{1}{3} + 2\frac{11}{12}$ $3\frac{5}{6} + 1\frac{7}{12}$ $2\frac{11}{12} + 4\frac{6}{5}$
 $3\frac{2}{3} - 1\frac{5}{6}$ $4\frac{1}{3} - 1\frac{7}{12}$ $5\frac{1}{6} - 2\frac{5}{12}$ $7\frac{1}{12} - 2\frac{5}{6}$

III

384. Քանի՞ հինգերորդական, տասերորդական մասեր կան ամբողջ շերտում:

1											
$\frac{1}{3}$				$\frac{1}{6}$				$\frac{1}{12}$			
$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$
$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$

385. $\frac{1}{5}$ -ը քանի՞ տասնորդական է:

դական է: $\frac{2}{5}$ -ը, $\frac{3}{5}$ -ը, $\frac{4}{5}$ -ը, քանի՞ տասնորդական է:

386. Քանի՞ հինգերորդական մասեր կարելի չե կազմել $\frac{2}{10}$ -ից, $\frac{4}{10}$ -ից, $\frac{6}{10}$ -ից, $\frac{8}{10}$ -ից:

387. Արտագրեցեք հետևյալ որինականները և նշանակեցեք բաց թողած թվերը.

$\frac{1}{5} = \frac{\quad}{10}$ $\frac{2}{5} = \frac{\quad}{10}$ $\frac{3}{5} = \frac{\quad}{10}$ $\frac{4}{5} = \frac{\quad}{10}$ $\frac{5}{5} = \frac{\quad}{10}$
 $\frac{8}{10} = \frac{\quad}{5}$ $\frac{6}{10} = \frac{\quad}{5}$ $\frac{4}{10} = \frac{\quad}{5}$ $\frac{2}{10} = \frac{\quad}{5}$ $\frac{10}{10} = \frac{\quad}{5}$

388. Ամերիկայում 1929 թ. 1 կգ ցորենն արժեք
 $10\frac{1}{2}$ կոպ., իսկ 1933 թ.՝ $3\frac{1}{10}$ կոպ.: Վո՞րքան է ընկել ցո-
 րենի գինն Ամերիկայում:

389. Ամերիկայում հողագործին 1 ց ցորենը նստում է 1
 $\frac{1}{5}$ ու, իսկ քաղաք տեղափոխելը՝ $2\frac{2}{5}$ ու: 1 ց ցորենը

վաճառվում է $3\frac{1}{10}$ ուրբլով: Վո՞րքան է փասվում հո-
 դագործն ամեն մի ց ցորենից:

390. $7\frac{1}{10}$ մ մահուդից կարեցին 2 կոստյում, մի
 կոստյումին գնաց $2\frac{2}{5}$ մ: Վո՞րքան գնաց մյուսին:

391. Յերեք դրժի վճարեցին $7\frac{1}{10}$ ու: Առաջին
 դիրժն արժեք $2\frac{2}{5}$ ու, յերկրորդը՝ $3\frac{4}{5}$ ու: Ի՞նչ արժեք
 յերրորդ դիրժը:

$$392. \begin{array}{ccccc} \frac{1}{5} + \frac{3}{5} & \frac{4}{5} + \frac{1}{5} & \frac{1}{10} + \frac{3}{10} & \frac{3}{10} + \frac{7}{10} & \frac{1}{10} + \frac{9}{10} \\ \frac{4}{5} - \frac{1}{5} & 1 - \frac{4}{5} & \frac{7}{10} - \frac{3}{10} & 1 - \frac{7}{10} & 1 - \frac{9}{10} \end{array}$$

$$393. \begin{array}{ccccc} \frac{1}{5} + \frac{1}{10} & \frac{3}{5} + \frac{1}{10} & \frac{1}{5} + \frac{3}{10} & \frac{1}{5} + \frac{7}{10} & \frac{2}{5} + \frac{3}{10} \\ \frac{2}{5} - \frac{1}{10} & \frac{4}{5} - \frac{3}{10} & \frac{7}{10} - \frac{3}{5} & \frac{4}{5} - \frac{7}{10} & \frac{9}{10} - \frac{4}{5} \end{array}$$

$$394. \begin{array}{ccccc} \frac{3}{5} + \frac{7}{10} & \frac{4}{5} + \frac{9}{10} & 1\frac{2}{5} + \frac{3}{10} & 2\frac{3}{5} + \frac{7}{10} \\ 1\frac{1}{10} - \frac{3}{5} & 1\frac{1}{5} - \frac{7}{10} & 3\frac{2}{5} - \frac{9}{10} & 4\frac{1}{5} - \frac{3}{10} \end{array}$$

$$395. \begin{array}{cccccc} 2\frac{1}{5} + 3\frac{3}{10} & 1\frac{7}{10} + 2\frac{3}{5} & 2\frac{3}{10} + 3\frac{4}{5} & 3\frac{9}{10} + 2\frac{2}{5} \\ 6\frac{1}{10} - 2\frac{1}{5} & 7\frac{1}{5} - 3\frac{7}{10} & 5\frac{3}{10} - 2\frac{4}{5} & 8\frac{2}{5} - 4\frac{9}{10} \end{array}$$

IV

396. Բաժնետերերի հրապարակի յերկայնությունը
 48 մետր է, իսկ լայնությունը՝ յերկարության $\frac{5}{8}$ մասը:
 Վո՞րքան է այդ հրապարակի մակերեսը:

397. Պետք է ցանել $\frac{7}{8}$ հա տարածության մի
 հողամաս: Մի հեկտարին գնում է 120 կգ սերմ: Վո՞ր-
 քան սերմ կգնա այդ հողամասին:

398. Շաղաքանով ցանելիս 1 հա հողամասին գնում
 է 150 կգ հաճար, իսկ շարքացանով՝ դրա $\frac{4}{5}$ մասը: Վո՞ր-
 քան խնայողություն է լինում 1 հեկտարը շարքացանով
 ցանելիս:

399. Ծառայողն ամսական ստանում է 240 ուրբլ:
 Նա փոխառությանը գրվեց յուր ամսական ոտճի՛կի $\frac{2}{3}$,

հետո՞նա՛հ՝ $\frac{1}{6}$ -ական մասով: Ծառայողը քանի՞ ուրբլի գրե-
 վեց փոխառությանը:

400. Գերմանիայում չորս անձից բաղկացած ըն-
 տանիքը կարող է ապրել ամսական 96 ուրբլով: Բայց
 գերմանացի բանվորն իրապես վաստակում է այդ գու-

մարի $\frac{7}{12}$ մասը միայն: Ամսվա ասորուստի համար վո՞րքան դրամ և սլակասում այդ ընտանիքին:

401. Իտալիայում աշխատավարձն իջավ նախ $\frac{2}{5}$ -ով, հետո՝ դարձյալ $\frac{1}{6}$ -ով: Այժմ վո՞րքան է բանվորի աշխատավարձը, յեթե նա մինչև աշխատավարձի իջեցումն ստանում էր 60 ո.

402. 1932 թվին լեհաստանում կար 450 000 գործազուրկ: Նրանց $\frac{4}{5}$ մասը նպաստ չեր ստանում: Լեհաստանում քանի՞ բանվոր էր զրկված ապրուստի հնարավորությունից:

403. Դպրոցը մի յերեկույթ կազմակերպեց ՄՈՊՐ-ի բջիջի սզտին և ստացավ 180 ո.: Այդ դրամի $\frac{1}{6}$ -ը զԼ՝ նաց յերեկույթի ծախսերին, իսկ մնացածը հանձնվեց ՄՈՊՐ-ի բջիջին: Վո՞րքան հանձնվեց բջիջին:

404. Դպրոցն ունի 660 աշակերտ, վորից պիոներեն $\frac{7}{12}$ և կոմյերխական $\frac{1}{6}$ մասը: Գանի պիոներ և կոմյերխական կա այդ դպրոցում:

405. Գտեք $1248 \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{8} \cdot \frac{7}{8}$ -ը, և $\frac{7}{8}$ -ը: Գտեք $2530 \cdot \frac{3}{5} \cdot \frac{7}{10}$ -ը:

406. Գտեք $14880 \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{5}{6} \cdot \frac{11}{12}$, Գրեցեք $35750 \cdot \frac{2}{5} \cdot \frac{9}{10}$ -ը:

407. 3 կգ սապոնն արժե 1 ո. 26 կ.: Ի՞նչ արժե 11 կգ սապոնը:

408. 11 տետրին և մի գրչահատին վճարեցին 8 ո. 40 կ.: Մեկ տետրն արժե 55 կ.: Ի՞նչ արժե գրչահատը:

409. Պարտիզի լայնությունը 11 մետր է, իսկ յերեկույթյունը՝ լայնությունից 12 մ ավելի: Վո՞րքան և այդ պարտիզի մակերեսը:

410.	14.11	25.11	33.11	37.11
	22.11	45.11	26.11	46.11
	21.11	34.11	44.11	55.11
	43.11	52.11	71.11	64.11
	73.11		99.11	
	82.11		120.11	
	91.11		220.11	
	98.11		350.11	

411. 5 լ նավթն արժե 1 ո. 55 կ.: Ի՞նչ արժե 9 լիտրը:

412. 20 գիրքն արժե 17 ո. Ի՞նչ արժե 19 գիրքը:

413.	24.9	120.9	200.9	155.19	3000.19
	25.9	140.9	230.9	144.19	5000.19
	32.9	160.9	350.9	562.19	6000.19

114. 1 ց կանաչ խոտից ստացվում է 25 կգ չոր խոտ: Վորքան չոր խոտ կստացվի 99 կգ կանաչ խոտից:

415. 3 հեկտարից ստացվում է 48 ց չոր խոտ: Վո՞րքան կստացվի 99 հեկտարից:

416.	19.99	44.99	200.99
	23.99	55.99	300.99
	32.99	66.99	400.99
	320.99	3000.90	
	510.99	5000.99	
	720.99	6000.99	

417. Մանկական ոչախ են բերում որական 30 | կաթ: Քանի՞ լիտր կաթ կբերվի 19 որում:

418. Դպրոցական կոոպերատիվում կա 85 կոպեկանոց 29 գրչահատ և 12 կոպեկանոց 39 գրչահատի բուն. Ի՞նչ արժեն բոլոր գրչահատները և նրանց բները:

419. 2 կգ կանեփից ստացվում է 398 գ ձեթ: Վո՞րքան ձեթ կստացվի 3 կգ-ից:

320. Մի կոլտնտեսության մեջ կա 199 կոլտնտեսական: Մի տարուց հետո նրանց թիվը կրկնապատկվեց իսկ գրանից մի տարի անց, դարձյալ ավելացավ 250 մարդով: Վո՞րքան լիցավ կոլտնտեսականների թիվը:

421. 1 հեկտար շարքացանին գնում է 149 կգ, իսկ շաղացանին՝ 199 կգ սերմ: Շաղացանի դեպքում վո՞րքան սերմ է զուր կորչում 5 հեկտարում:

422	24.19	29.15	22.39	39.12
	25.19	19.24	24.39	49.21
	32.19	39.23	26.39	29.24
	12.59	79.3		
	16.59	89.5		
	23.69	99.8		

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԴԵՊԲԵՐԸ

I

423. Ուղղանկյան ձև ունեցող դաշտի յերկայնու-
թյունը 354 մ է: Այդ դաշտի կեսը ցանելու յեն հաճաք,
 $\frac{1}{3}$ -ը՝ ցորեն, մնացած մասն էլ՝ դարի: Քանի՞ քառակու-
սի մետր դարի յեն ցանելու:

424. Ուղղանկյան ձև ունեցող դաշտի յերկայնու-
թյունը 860 մ է, լայնությունը՝ 245 մ: Այդ դաշտի $\frac{1}{10}$
մասը ցանելու յեն վուշ, $\frac{1}{5}$ -ը՝ դարի, մնացածն էլ՝ ցորեն:
Ի՞նչ տարածություն է բռնելու ցորենի ցանքը:

425.	207.125	406.638	630.364
	305.284	708.574	330.235
	509.511	604.178	250.367
	750.364	408.375	
	530.258	805.469	
	820.326	520.852	

426.	750.364	204.372	700.345
	540.267	309.263	800.456
	830.385	705.467	600.567
	307.372	670.852	
	506.298	507.736	
	809.351	900.774	

427. Մեկ հեկտար հողամասում ցանում են 180 կգ
վարսակ, իսկ դարի՝ 140 կգ: Վո՞րքան սերմ պետք է

պատրաստել՝ 218 հա վարսակ և 147 հա գարի ցանելու համար:

228. Զտեցին 265 ս աղտոտ և 194 ս լավ ցորեն: Վտոտ ցորենի մեկ տոննից ստացվեց 905 կգ, իսկ մեկ տոնն լավ ցորենից՝ 23 կիլոգրամ ավելի մաքուր ցորեն: Վո՞րքան մաքուր ցորեն ստացվեց ամբողջ մաքրածից:

II

429. 1931 թ. Սամարայի շրջանի կոլտնտեսություններից մեկում հարվածային կոլտնտեսական ունեցավ 280 աշխոր՝ ամեն մի ալգալիսի որը 39 կոպ. վճարքով: 1932 թվին այդ կոլտնտեսության լավագույն հարվածայիններն ունեցան 350-ական աշխոր՝ ամեն մի որը 1 ո. 80 կ. վճարքով, Վո՞րքան ավելացավ կոլտնտեսականի տարեկան յեկամուտը:

430. Մի կոլտնտեսականի ընտանիք ունեցավ 460 աշխոր, իսկ մյուսի ընտանիքը՝ 70 աշխոր ավելի. Աշխորը հաշվում եյին 2 ո. 45 կ.: Վորոշեցեք այդ ընտանիքներից յուրաքանչյուրի յեկամուտը:

431.	627.360	278.410	160.430
	328.250	367.240	370.540
	456.360	584.820	380.370
	800.320	853.520	
	600.560	696.310	
	400.740	890.850	

432.	430.270	560.240	300.380
	708.340	870.460	700.490
	840.450	980.520	200.580

600.200 906.560

400.300 730.730

700.500 600.830

433. Խորհրդային տնտեսությունն ունի 720 վոչխար: Հասարակ վոչխարից տարեկան խուզում են 800 գ բուրդ, իսկ ցեղականից՝ 1120 գ: Խորհրդային տնտեսություն բոլոր վոչխարներից խուզեցին 633 կգ 900 գ բուրդ: Քանի հասարակ և քանի ցեղական վոչխար ունի խ. տնտեսությունը:

434. Կաթնապրանքային ֆերմայի կովը տարեկան տալիս է 1700 լ կաթ, վորից $\frac{7}{10}$ -ը՝ ապրանքային: Մենատնտեսի կովը տարեկան տալիս է 1270 լ կաթ, վորից ապրանքային $\frac{1}{5}$ -ը: Այդ ֆերմայի 340 կովը վո՞րքան ավելի ապրանքային կաթ կառ մենատնտեսների նույնքան կովից:

III

435. Գիրքն ունի 108 էջ, ամեն մի էջը՝ 2500 տառ: Ձեռքով շարված հազար տառն արժեհեռում է 1 ո. 20 կ., իսկ գրաշարական մեքենայով՝ 70 կոպ.: Ձեռքով շարելու դեպքում այդ գիրքը վո՞րքան ավելի թանկ կնստի:

436. Գիրքը 205 էջ է, յուրաքանչյուր էջը 40 տող, իսկ ամեն մի տողը՝ 50 տառ: Գրաշարն որական շարում է տաս հազար տառ: Քանի բանվորական որ է պետք այդ ամբողջ գիրքը շարելու համար:

437.	345.203	538.206	437.706
	356.307	647.403	532.604
	428.306	754.309	698.807

871.405	554.408
894.709	876.506
953.804	723.902

438.	123.206	502.304	530.209
	356.307	307.208	760.304
	588.406	405.407	820.506

800.402	657.509
600.508	609.504
700.607	950.705

439. Գրեհական պիտույքների գործարանում բան-
վորն որական արտադրում էր 67 կգ 600 գ թուղթ:
Սրցման մեջ մանեխով՝ յուրաքանչյուր բանվոր որական
սկսեց արտադրել 81 կգ թուղթ: Վո՛րքան մեծացավ 205
բանվորից բաղկացած հարվածային ցեխի որական ար-
տադրանքը:

440. 1 s կոքսում, բացի զուտ քարածխից, պարու-
նակվում է 58 կգ մոխիր և 6 կգ ծծումբ: Վո՛րքան զուտ
քարածուխ կդնա 308 s չուղունը ձուլելու համար, յեթե
1 s չուղունին 1 s կոքս է գնում:

ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԴԵՊԲԵՐԸ

I

441. 865 տնտեսություն կազմեցին մի կոլտնտե-
սություն: Մինչև կոլտնտեսություն մտնելը, յուրաքան-
չյուրն այդ տնտեսություններից տարեկան միջին հաշ-

վով ստանում էր 220 ու. յեկամուտ: Կոլտնտեսության
ընդհանուր յեկամուտը 346 000 ու. չեր: Վո՛րքան ավելա-
ցավ յուրաքանչյուր տնտեսության յեկամուտը:

442. Հարվածայինը կոլտնտեսության մեջ ունեցավ
320 աշխոր, վորի դիմաց նա ստացավ 896 կգ հացահա-
տիկ: Վո՛րքան հացահատիկ կստանա հարվածայինի ամ-
բողջ ընտանիքը, յեթե նրա մյուս անդամներն ունեցել
են 270 աշխոր

443.	14 960:374	42 000:280
	27 360:456	43 200:360
	58 940:842	58 800:420
	60 750:675	97 200:540
	36 000:720	80 000:320
	40 800:240	72 800:560
	56 100:330	163 200:510
	73 800:410	295 200:720

444.	37 546:250	336 485:623
	89 297:372	529 983:791
	162 278:427	785 924:845
	236 092:562	858 041:964
	136 087:243	545 621:678
	239 773:379	651 638:749
	318 759:425	839 046:874
	434 285:517	907 486:926

445. Կոոպերատիվ բերին 215 պարկ ալյուր և 120
պարկ կարտոֆիլ: Ալյուրի և կարտոֆիլի քաշը միասին
22 s 500 գ է: Մի պարկ կարտոֆիլը 20 կգ ծանր է

ալյուրի պարկից: Առանձին-առանձին վո՞րջան ե ալյուրի
և կարտոֆիլի քաշը:

446. Մի բեռնակիր տեղափոխեց 220, իսկ մյուսը՝
200 հափասար մեծության ու ծանրության հակեր: Այդ
բոլոր հակերի ընդհանուր քաշը 32 s 600 գ էր: Յերկ-
րորդ բեռնակրի յուրաքանչյուր հակը 5 կգ թեթև էր
առաջին բեռնակրի հակից: Վո՞րջան էր յուրաքանչյուր
բեռնակրի հակերի քաշը:

447. Մի խորհրդային տնտեսության դաշտերը պա-
րարտացնելու համար գնաց 6032 s աղբ և 22 s 880 կգ
քիմիական պարարտանյութեր: Յուրաքանչյուր հեկտա-
րին հատկացրին 110 կգ քիմ. պարարտանյութեր: 1 հեկ-
տար տարածությանը վո՞րջան աղբ գնաց:

448. Մի խորհրդային տնտեսության մեջ շարքա-
ցան մեքենայով ցանեցին 20 s 413 կգ հոցահատիկ,
ամեն մի հեկտարին 140 կգ: Շաղացանով 1 հեկտարին
գնում է 199 կգ: Վո՞րջան խնայողություն է լինում
շարքացանով ցանելիս:

449.	70 380:345	73 851:717	102 010:505
	76 750:250	69 195:659	151 102:301
	36 900:180	21 115:205	141 303:703
	67 312:112	61 712:304	164 024:808

273 609:301

203 412:506

156 672:512

207 834:517

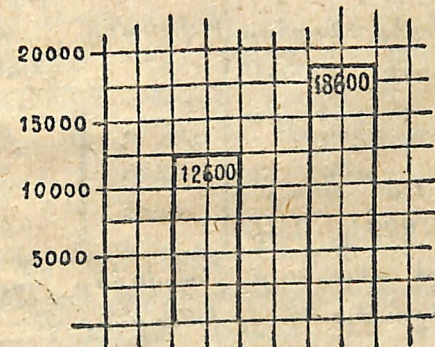
450.	132 066:638	489 636:609
	240 645:789	640 342:706
	395 762:827	568 935:807
	460 748:916	548 432:908

733 647:183	208 656:207
729 744:276	436 981:109
380 268:378	616 435:205
917 656:457	619 854:309

451. Գործարանը տարեկան սպառում է 42 920
խոր. մ վառելափայտ և 28 500 s քարածուխ: Մեկ s քա-
րածուխը փոխարինում է 5 խոր. մ վառելափայտին
Գործարանին քանի՞ ուր կբավականանա յուր ունեցած վա-
ռելիքը, յեթե այդ միայն 54 864 խոր. մ վառելափայտ
է (տարին ունի 365 ուր):

ԴԻԱԳՐԱՄՆԵՐԸ ԿԱՐԴԱԼՆ ՈՒ ԳԾԱԳՐԵԼԸ

452. Այս դիագրամով ցույց է արված, թե 1932 թ.
Խորհրդային Միությունը պլանի համաձայն և իրական
քանի՞ վազոն է կառուցել:

Գծագրի առաջին սույնակի մեկ սանտիմետրն ար-
տահայտում է 5000 վազոն: Քանի՞ վազոն է արտահայ-
տում այս սյունակի 2 միլիմետրը: Ստուգեցեք, թե ճիշտ
է հաշված այս դիագրամի սույնակների բարձրությունը:

Բաղադրեցեք՝ ի՞նչ ե ցույց տալիս աշտեղ բերված զիազրամբ, Վո՞րչափով ե գերակատարված պլանը:

Շոգեքարչերի արտադրու-
թյունը Խ. Միության մեջ

Թվականը	Շոգեքար- չերի թիվը
1919	72
1928	548
1932	844

453. Կարգացեք այս աղյուսակը: Գծագրեցեք զիազրամ՝ ընդունելով 1 սմ 100 շոգեքարչ:

Գծագրի վրա 1 մմ քանի՞ շոգեքարչ կարտահայտի: Քանի՞ միլիմետր ե լինելու յուրաքանչյուր սլունակը: Սլունակների բարձ ու-

թյունը վորոշելիս 2 շոգեքարչը բոլորովին հաշվի մի առեք, 8 շոգեքարչն ընդունեցեք 10, իսկ 4 շոգեքարչն արտահայտելիս՝ սլունակը բարձրացրեք $\frac{1}{2}$ միլիմետրով:

454. Ոգտվելով այս աղյու-
սակից, գծագրեցեք «Սորհրդ-
դալի» Միության լեռնաթ-
գծե, ի ցանցի աճման» զիա-
շրամը:

Թվականը	Ցանցի յերկարու- թյունը	
	կիլոմետրներով	
1913	58	500
1928	76	900
1932	86	200

Գծագրում 1 սմ պետք ե
արտահայտի 10 000 կմ: Նախ-
քան զիազրամ գծագրելը, հաշվեցեք յուրաքանչյուր
սլունակի բարձրութունը միլիմետրներով:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԷՎ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ՝ ԲՈԼՈՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

455. «Գիգանտ» հացահատիկային խ. տ. տեսությունը
1932 թ. աշնանը ցանեց 32 325 հա, իսկ 1933 թ. գար-
նանը՝ 44 100 հա: Հացահատիկ ցանեցին 38 000 հա,

տնկաբույսերը բռնեցին 6100 հա: Մնացած մասը ցա-
նեցին արածաղի: Քանի՞ հեկտար արածաղիկ ցա-
նեցին:

456. Գորկի քաղաքի ավտոգործադանը յուր կոոպե-
րատիվ տ. տեսությունից ստացավ 3725 s կարտոֆիլ ե
կաղամբ: Կաղամբը 1525 s ավելի յեր կարտոֆիլից, մյուս
բանջարեղենները՝ 663 s պակաս կարտոֆիլից: Ընդա-
մենը վո՞րքան բանջարեղեն ստացավ գործարանը:

457. Սորհրդալին Միության շրջաններից մեկն ունի
112 384 հա հող: Մինչև հեղափոխությունն այդ հողերից
կալվածատերերին պատկանում եր 34 600 հեկտար, յե-
կեղեցիներին ե վանքերին՝ 1345 հա, պետությանը՝
42 948 հա: Մնացած հողը գյուղացիների ձեռքին եր:
Ներկայումս գյուղացիներն այդ շրջանում ունեն 91 396
հա մշակելի ե 4129 հա վոչ մշակելի հող: Վո՞րքան
մեծացավ գյուղացիների հողերի տարածությունը հեղա-
փոխությունից հետո:

458. Մեկ խորանարդ մետր յեղնուռ փայտն այ-
րելուց ստացվում ե փայտի քաշից 5 անգամ պակաս
ածուխ: 9 խոր. մետր յեղնուռ փայտից քանի՞ կիլոգրամ
ածուխ կստացվի, յեթե 1 խոր. մետր փայտի քաշը
450 կգ ե:

459. 100 կգ ճակնդեղից ստացվում ե 7 կգ շաքար:
Շաքարի գործարան բերին առաջին անգամ 450ց ճակն-
դեղ, յերկրորդ անգամ՝ զրանից 3 անգամ ավելի:
Բերված ամբողջ ճակնդեղից վո՞րքան շաքար ստացվեց:

460. Մինչև հեղափոխությունը բանվորը տարեկան
արտադրում եր 980 ուռլու ապրանք, ներկայումս՝ 3
անգամ ավելի: Մինչև հեղափոխությունը ցեխում աշխա-
տում եր 65 մարդ, ներկայումս՝ 2 անգամ ավելի: Քանի՞
ուռլով ե մեծացել ցեխի տարեկան արտադրա՞քը:

461. 1931 թվին գործարանն արտադրեց 375 շրջա-
տաշ մեքենա, 1932 թ.՝ դրանից $\frac{1}{3}$ -ով ավելի: Քանի՞ շրջա-
շատաշ մեքենա արտադրեց գործարանը:

462. Կոլանտեսությունը հավաքեց 11 290 ց հացա-
հատիկ, յուրաքանչյուր հեկտարից՝ 12 ց: Մյուս տարին
կոլանտեսության ցանքերի տարածությունն բնդարձակվեց
 $\frac{1}{4}$ -ով: Այդ տարին քանի՞ հեկտար էլին կոլանտեսու-
թյան վարելահողերը:

463. Ռազմանավի վրա կա 12 թնդանոթ, վորոնց
մի ռումբը 1000 կգ քաշ ունի: Ռումբի քաշի $\frac{2}{5}$ -ը կազ-
մում է վառուղը: Այդ թնդանոթներից յուրաքանչյուրն
արձակեցին 5 անգամ: Վո՞րքան վառող սպառվեց:

464. 1923 թ. Մեր հարևան յերկրներում կար 32
ռազմամթերային գործարան՝ 28 300 բանվորով: 1931 թ.
այդ գործարանների թիվը մեծացավ 124-ով, վորոնցից
յուրաքանչյուրում միջին հաշվով աշխատում էր 946
բանվոր: Վո՞րքան մեծացավ մեր հարևան յերկրների
ռազմամթերային գործարանների բանվորների թիվը:

465. 1930 թ. գորակոշին կարմիր բանակայինների
յուրաքանչյուր հարյուրիկում կոմունիստների թիվը 46-ով
պակաս էր անկուսակցականներից: 1932 թվին այդ
կարմիր բանակայիններին դրացրելիս՝ յուրաքանչյուր
հարյուրից 67-ը կոմունիստ էին: Քանի՞ կոմունիստ
ավելացավ այդ զինվորական մասում, վո՞րքազկացած
էր 10 000 մարդուց:

466. Մինսկից մինչև վլադիվոստ կ 9760 կմ է:
Միջորեյա՝ անի յե՝ մայնությունը 40 000 կմ է: Վո՞րքա
վո՞րքանով ավելի յե — խորհրդային Միությունն արե-

մոտքից արևելք, թե՛ հասարակածի հեռավորությունը
բևեռից:

467. Հասարակածի յերկայնությունը 40 000 կմ է:
Վո՞րքան ժամանակում հնարավոր կլինի վոտքով անցնել
այդ հեռավորությունը, յեթե մարդն ոտական անցներ
25 կմ և ամսվա մեջ 5 օր հանգստանար:

468. Հասարակածի յերկայնությունը 40 000 կմ է:
Քանի՞ օրում հնարավոր կլինի ողանալով թռչել, այդ
հեռավորությունը, յեթե նա ամեն մի ժամում անցնի
160 կմ և ամբողջ ուղևորության ընթացքում կանգ առնի
10 ժամ:

469. Ուղբեկստանի մի կոլանտեսություն ունի 750 հա
բամբակի ցանք: 1931 թ. այդ ամբողջ տարածությունից
հավաքեցին 10 500 ց բամբակ: 1932 թ. պլանի համաձայն
այետք է հավաքվեր 12 000 ց: Պլանը գերակատարվեց
1500 ց ենտներով: 1031 թ. համեմատությամբ 1932 թվին
վո՞րքան ավելացավ 1 հա բամբակի բերքը:

470. 1931 թվին խորհրդային Ռուսաստանում կար
798 մեքենա-տրակտորային կայան՝ 26 334 տրա տրով:
Մյուս դաշնակից հանրապետություններում կար 430
մեքենա-տրակտորային կայան՝ 20 210 տրակտորով: Վո՞ր-
տեղ և վո՞րքան ավելի տրակտոր էր ընկնում յուրաքան-
չյուր կայանին — խորհրդային Ռուսաստանում, թե՛ դաշ-
նակից հանրապետություններում:

471. Նոր կազմակերպվելիս կոլանտեսությունը բաղ-
կացած էր 16 տնտեսությունից և տարե ան ստանում
էր 3040 ռուբ. յե՝ ամուս: Ներկայումս այդ կոլանտեսու-
թյունը բաղկացած է 108 տնտեսությունից: Նա մի
տարում աշխորի դիմաց վճարեց 66 096 ռուբլի: Տարեկան
միջին հաշվով վո՞րքան է մեծացել յուրաքանչյուր
տնտեսության արդյունքը:

472. Կարմիր բանակայինների մի կոմունա բաղկացած է 638 մարդուց, վորոնց տարե ան ընդհանուր վաստակը 765 600 ռ. յե, մի աշխորի վարձատրությունը 3 ռ.: Յուրաքանչյուր կոմուն.ը միջին հաշվով քանի՞ աշխոր ունեցավ:

473. 1929 թվից մին. և 1932 թ. Հյուսիսային Ամերիկայի Միացալ Նահանգներում սնակացավ 108 000 առևտրա. ան ձեռնարկություն, 1930 թվին՝ 4000 ձեռնարկությամբ ավելի քան 1929 թ., 1931 թ.՝ 9000-ով ա. և ի քան 1930 թ., և 1932 թ.՝ 4000-ով ի քան 1931 թ.: Այդ յերկրում տարեկան քանի՞ ձեռնարկություն եր սնանկանում:

474. Իտալական մետաղագործ բանվորի ամսական ամենաբարձր աշխատավարձը 75 ռ. յե, վորից գուրս են գա իս գրա $\frac{1}{6}$ -ը: Իտալիայում մեկ կիլոգրամ հացն արժե 25 կ.: Վո՞ր ան կմնա 3 անձից բաղկացած ընտանիքի մյուս ծախսերի համար, բացի հացից, յեթե ընդունենք վոր յուրաքանչյուրին որական ընկնում եր 400 գ հաց:

475. 1 հա հողամասից ստացվում է 9 ց հաճար, 1ց հաճարից ստացվում է 75 կգ ալյուր: Կազմեցե՞ք մի խնդիր, վորտեղ տրված լինեն հողամասի տարածության, 1 հա հաճարի բերքի և 1 ց հաճարից ստացվող ալյուրի վերաբերյալ թվերը: վորոշ ցեք գլխավոր հարցը՝ և անցե՞ք խնդրի լուծմանը:

476. Առաջին հնգամյակին 68 հրահալոց մի որում ձուլում ելին 8364 Տ Հուդուն: Հնգամյակի վերջին 102-հրահալոց որական հալում ելին 17 340 Տ Հուդուն: Վճր ըոչեցե՞ք խնդրի հարցը և անցե՞ք լուծմանը:

$$477. \quad \begin{aligned} 35.6 - 19.8 + 168.6 \\ 456.6 + 94.5 - 29.4 \\ 92.8 - 77.9 + 324.6 \\ 315.5 + 39 - 460.5 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (237 + 456) + (460 - 260) : 10 \\ (349 + 497) - 24.25 : 8 \\ (1000 - 208) : 8 + (34.12) : 3 \\ (748 + 237) - (95.9) : 5 \end{aligned}$$

$$478. \quad \begin{aligned} 2327.6 + 6517.49 - 9579 \\ 8523.9 + 5348.6 - 15994 \\ 1634.87 - 427.609 - 2836 \\ 25875.575 + 239552.394 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 805434.906 + 406.907 - 280573 \\ (10000 - 8492) \cdot (276318.903) \\ (90302 - 47598) - (500315.235) \\ 8014 - (132.54) + 44892.36 \end{aligned}$$

$$479. \quad \begin{array}{ll} 690 + x = 2136 & 3247 - x = 2059 \\ 4258 + x = 6035 & 7028 - x = 4976 \\ x + 7628 = 9010 & x - 6837 = 9485 \\ x + 9364 = 14011 & x - 9084 = 27096 \\ x + 8257 = 23100 & x - 15729 = 9673 \end{array}$$

Չ Ա Փ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

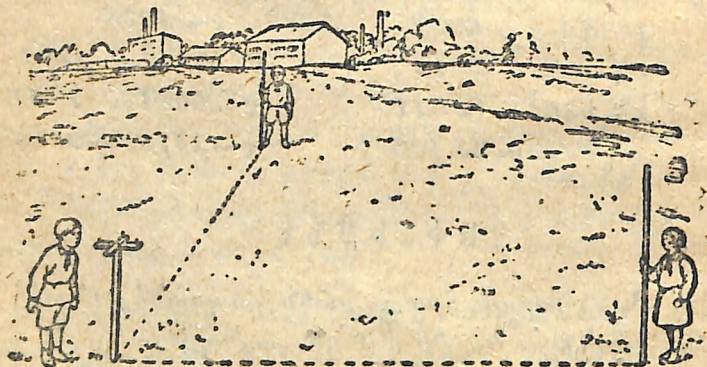
430. Բասկետբոլի հրապարակն ուղղանկյունաձև է: Նրա յերկարությունը 33 մ 6 դմ, յայնությունը 10 մ է: Գծագրեցե՞ք այդ հրապարակի հատակագիծը՝ 1 սմ ընդու-

հետո 5 մ. Հատակագծում ամեն մի միլիմետրը քանի՞ մ է արտահայտելու:

481. Այս գծագրում 1 ս փոխարինում է 20 մ. Հաշվեցեք չվարած արտի, հաճարի, վարսակի, վիկի, առվույտի, կարտոֆիլի և գարու բունած տարածությունները:

Չվարած արտ	Հաճար	Վարսակ	Վիկ	Կարտոֆիլ
			Առվույտ	Գարի

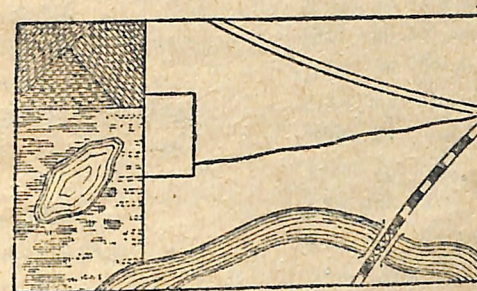
482. Բանջարանոցի տարածությունը 8000 կամ. է, այդ տարածության կեսը կաղամբի թմբերն են, $\frac{1}{4}$ -ը՝ գաղարի թմբերը, իսկ մնացածը՝ ճակնդեղի թմբերը: Քանի՞ կառ. մ տարածություն է բռնում ճակնդեղը:

483. Ուղղանկյ. շնաձև հողամասի յերկայնությունը 540 մ է, լայնությունը՝ 320 մ. Վարը բռնում է այդ հողամասի $\frac{4}{5}$ մասը: Ընտրեցեք հարմար մասշտաբ և գըծադրեցեք այդ հողամասի հատակագիծը: Հաշվեցեք վարածի մակերեսը:

484. Եկկերի, նշանաձողերի, ուռլետի (չափալար) կամ չափ-պարանի միջոցով բաց տեղում կառուցեք մի քառակուսի, վորի կողմը լինի 30 մ

485. Բաց տեղում կառուցեք մի ուղղանկյուն, վորի յերկայնությունը լինի 25 մ, լայնությունը՝ 15 մ:

486. Կառուցեք մի ուղղանկյուն, վորի յերկայնությունը լինի 28 մ, լայնությունը՝ 12 մ:

487. Գետնի վրա չափեցեք և գծեցեք 1 կառ. մ շառ:

488. Վերևի հատակագծում 1 սմ-ը փոխարինում է 100 մ: Ողավելով մասշտաբով հաշվեցեք այն տարածությունը, վոր բռնում են տունը և բանջարանոցը: Վորոշեցեք տան և կամրջի, տան և յերկաթգծի միջև յեղած հեռավորությունը:

ՊԱՏԱՍԻԱՆՆԵՐ

23. 4 դմ	243. 102 կգ
24. 1 ս 52 սմ	248. 58 վազոն
34. 486 ող	277. 10 անգամ
35. 85 մ	278. 15 անգամ
36. 120 մ, 90 մ	292. 3225 մ
61. 3 կգ	299. 275 դնացք
64. 97 սմ 8 մմ	300. 16 074 ֆառ. մ
65. 127 սմ 5 մմ	305. 73 28 6ա.
76. 10 անգամ	306. 50 770 ա.
81. 150 գիրք, 120 գիրք	307. 51 ձարդ
85. 1 ա. 10 կ., 15 կոպ.	308. 46 բոպե
86. 20 կ.	312. 15 կմ
87. 330 գ. 170 գ.	313 30 կմ
163. 740 ուելս ալիլի	323. 1 մմ փոխարինում է 20 մ
169. 65 520	324. 1200 ֆառ. մ
170. 1328 մ	325. 230 թիակ
171. 2328 ծառ ալիլի	326. 10 քառ. դմ-ով
174. 8832 բանվոր. 1104 ծառալող	327. 24 կտոր
175. 16 050 ռ, 2675 ռ	328. 2000 թերթ
179. 1784 ռ, 3568 ռ, 7136 ռ	329. 17 850 աղյուս
180. 3197 ռ, 6394 ռ, 9591 ռ	330. 684 աղյուս
193. 15 ժ. 12 ր.	331. 9 տախտակ
219. 24 կոպ.	332. 4 ֆառ. մ
221. 1840 ֆառ. մ	339. 12 ծառ
223. 5896 ֆառ. մ	340. 200 սալ
231. 2 ա. 75 կ., 1 ա. 27 կ.	341. 70 ծառ
232. 80 կգ, 48 կգ	342. 6480 փռ. մ
241. 47 ց 84 կգ	343. 21 875 կգ

399. 200 ռ.
 400. 40 ռ.
 401. 30 ռ.
 427. 59 ռ 820 կգ
 428. 419 ռ 857 կգ
 433. 540 հասարակ վոչխար
 434. 318 240 լ
 435. 135 ռ.
 436. 41 ռր
 440. 288 ռ 288 կգ
 441. 180 ռ.
 442. 1632 կգ
 444. Քանորդը 150, մնացորդը՝
 46, քանորդը՝ 240, մնացորդը՝
 17 և այլն
 445. 9 ռ 600 կգ, 12 ռ 900 կգ
 446. 17 ռ 600 կգ, 15 ռ
 447. 29 ռ
 448. 6 ռ 850 կգ
 451. 108 ռր
 456. 4162 ռ

459. 12 ռ 600 կգ
 460. 318 500 ռ.
 461. 500 դադգյաճ
 462. 1175 հա
 463. 24 ռ
 464. 119 276 բանվոր ավելի
 465. 4000 կոմունիստ
 466. Հեռավորութունը հասա-
 րակածից մինչև բեղեռ ավելի յե
 240 կմ-ով
 467. 5 տարի 4 ամիս
 468. 260 ժամ
 469. 4 ց
 570. Դաշնակից հանրապետու-
 թյուններում 14 տրակտորով
 ավելի
 471. 422 ռ.
 472. 400 աշխոր
 473. 1929 թ. 22 000 ձեռնարկու-
 թյուն
 474. 53 ռ. 50 կ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՂ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ

Բանավոր գումարում և հանում՝ 1000-ի սահմանում . . .	3
Գրավոր գումարում և հանում՝ 1000-ի սահմանում . . .	4
Բազմապատկում միանիշ թվով և բաժանում միանիշ թվի վրա՝ 1000-ի սահմանում . . .	5
Ուղղանկյուն և քառակուսի . . .	7
Ուղղանկյուն պատկերների գծագրումը, մասշտաբի հա- մաձայն . . .	8
1000-ի սահմանում բազմապատկում և բաժանում 10-ով և տասնյակներով . . .	10
Բազմապատկում յերկնիշ թվով և բաժանում յերկնիշ թվի վրա՝ 1000-ի սահմանում . . .	11
Բաժանում յեռանիշ թվի վրա՝ 1000-ի սահմանում . . .	13
Խնդիրներ բոլոր գործողութայններով՝ 1000-ի սահմանում . . .	14
Թվագրություն 1 000 000-ի սահմանում . . .	16
Բազմանիշ թվերի գումարումը . . .	21
Բազմանիշ թվերի հանումը . . .	24

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

Բանավոր բազմապատկում և բաժանում . . .	27
Բազմանիշ թվի բազմապատկումը միանիշով և բաժանումը միանիշ թվի վրա . . .	29
Բազմանիշ թվի բազմապատկ. և բաժանումը 10-ով ու կրոր տասնյակներով . . .	33
Բազմանիշ թվի բազմապատկումը յերկնիշով . . .	35
Քառակուսի չափեր . . .	38
Բազմանիշ թվի բաժանումը յերկնիշի վրա . . .	41
Ժամանակի հաշվումը . . .	47

93

ՅԵՐՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

Բանավոր բաղադատկում և բաժանում	50
Բազմանիշ թվի բաղադատկումը և բաժանումը 100-ով և	
կլոր հարյուրյակներով	51
Բազմանիշ թվի բաղադատկումը և բաժանումը յեռանիշ թվով	54
Հատակագիծ և մակերես	58
Հասարակ կոտորակներ	63

ՉՈՐՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

Բանավոր բազմապատկում	73
Բազմանիշ թվերի բազմապատկման մասնավոր դեպքերը	75
Բաժանիշ թվերի բաժանման մասնավոր դեպքերը	78
Դիագրամներ կարդալն ու գծագրելը	81
Խնդիրներ և որոնականներ՝ բոլոր գործողութիւններով	82
Չափումներ	87

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0258081

ԳԻՆԸ 80 Կ.
ԿԱԶՄԸ 30 Կ.

403

Н. С. ПОПОВА

**СБОРНИК АРИФМЕТИЧЕСКИХ ЗАДАЧ
И УПРАЖНЕНИЙ**

Третий год обучения

Гиз ССР. Армении, Эривань, 1934